

Gemeente
Geertruidenberg

Begroting 2021

deel 2

Inhoudsopgave

Paragraaf A - Lokale heffingen	3
Paragraaf B - Weerstandsvermogen en risicobeheersing	14
Paragraaf C - Onderhoud kapitaalgoederen	21
Paragraaf D - Financiering	24
Paragraaf E - Bedrijfsvoering	28
Paragraaf F - Verbonden Partijen	31
Paragraaf G - Grondbeleid	34
Paragraaf H - Duurzaamheid	39
Overzicht Programma, taakvelden, meerjarig	40
Overzicht taakvelden	43
Overzicht raadsprogramma's en taakvelden	44
EMU saldo	46
Overzicht reserves en voorzieningen	51
Incidentele baten en lasten	60
Balans	62

Paragraaf A - Lokale heffingen

In deze paragraaf geven we een specificatie van de lokale heffingen. We splitsen deze uit naar beleid en hoofdlijnen met daarin de onderstaande genoemde onderdelen:

- een aanduiding van de lokale lastendruk;
- de geraamde inkomsten;
- een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid

Beleid en hoofdlijnen

De heffingen die tot (woon)lasten leiden zijn:

- onroerende zaakbelastingen:
 - voor eigenaren van woningen;
 - voor gebruikers en eigenaren van niet-woningen;
- afvalstoffenheffing;
- rioolheffing

De overige heffingen betreffen:

- hondenbelasting
- lijkbezorgingsrechten
- leges omgevingsvergunning en secretarieleges
- precariobelasting
- havengelden
- marktgelden
- woonschepenrechten
- toeristen- en watertoeristenbelasting

Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

De gemeenten zijn op basis van de voorschriften in het BBV, verplicht om in de paragraaf lokale heffingen een overzicht van baten en lasten op te nemen voor de heffingen waarbij sprake is van het verhalen van kosten. Concreet is dit het geval bij de afvalstoffenheffing, de rioolheffing, de lijkbezorgingsrechten, de leges, de havengelden, de marktgelden en de woonschepenrechten.

Als gevolg van de wijzigingen in het BBV mag de overhead voortaan niet meer worden verantwoord op de taakvelden (voorheen producten). Deze mogen echter wel (extracomptabel) worden meegenomen in de tarieven en de onderbouwing daarvan. De totale overhead staat opgenomen in het nieuwe "Overzicht overhead" in de begroting. De toerekening van overhead gebeurt extracomptabel op basis van de directe uren die door de diverse medewerkers aan de taakvelden worden besteed.

Onroerende zaakbelastingen

De opbrengst van 2021 wordt met 1% verhoogd in verband met de dekking van de investeringen van het Integraal Huisvestigingsplan Onderwijs. Hierover is in 2020 besloten. Daarnaast worden de OZB-opbrengsten verhoogd met de inflatiecorrectie welke voor 2021 wordt ingeschat op 1,5%. Voor het opvangen van de bezuinigingen is 5% extra opbrengst geraamd. Voor niet- woningen wordt dezelfde verhoging toegepast en daarnaast is sprake van het verhogen van het tarief naar het landelijk gemiddelde waartoe in 2020 is besloten.

Het gaat hierbij om een extra stijging van in totaal 10% over een periode van 2 jaren. Voor 2020 was dit 7,5% en voor 2021 resteert nog 2,5%. Voor 2021 waarderen we naar de peildatum 1 januari 2020.

Bij de gebruikers van niet- woningen wordt rekening gehouden met de waarde voor leegstand en amendement De Pater. Het gaat hierbij om een waarde van ongeveer € 72 miljoen, waar geen onroerende zaakbelasting voor in rekening wordt gebracht. Met ingang van 2021 is de totale WOZ waarde van de niet- woningen verlaagd vanwege de afhandeling van bezwaarschriften.

	OZB opbrengst 2020	OZB opbrengst 2021	WOZ waarde 2020 (begroting)	WOZ waarde 2020 (werkelijk)	ontwikkeling WOZ waarde *	WOZ waarde 2021	Tarief 2021
Eigenaar woning	€ 2.680.500	€ 2.887.000	2.305.000.000	2.312.000.000	7,00%	2.475.000.000	0,1166%
Eigenaar niet-woning	€ 1.989.000	€ 2.190.000	780.000.000	712.000.000	0,00%	712.000.000	0,3076%
Gebruiker niet-woning**	€ 1.462.500	€ 1.609.000		640.000.000	0,00%	640.000.000	0,2514%
	€ 6.132.000	€ 6.686.000					

* marktontwikkeling op basis van cijfers van het taxatiebureau.

** = voor de berekening tarief niet gebruiker is rekening gehouden met een waarde voor Leegstand en Pater € 72 milj

Paragraaf A- lokale heffingen

Afvalstoffenheffing

De gemeentelijke en landelijke doelstellingen (VANG-doelstellingen) zijn dat er in 2020 maximaal gemiddeld 100 kilogram (grof en fijn huishoudelijk) restafval per inwoner per jaar geproduceerd mag worden. Om dit te bereiken wordt met ingang van 2021 in de heffing van de afvalstoffenheffing een financiële beloningsprikkel geïntroduceerd.

Systematiek en tariefstelling huishoudelijk afval

De heffing bestaat uit een vast en variabel tarief. Het vaste recht bestaat voornamelijk uit de niet fluctuerende kosten en de fluctuerende kosten worden verwerkt in een variabel recht dat men betaalt per lediging via ofwel de minicontainer ofwel de ondergrondse container.

Voor het vastrecht is er onderscheid gemaakt op basis van huishoudgrootte om iedereen een gelijke kans te geven zichzelf te belonen door middel van een lagere heffing vanwege een goede afvalscheiding.

Voor het variabele recht moet er een inschatting gemaakt worden over de hoogte van de financiële beloningsprikkel. Bij zowel een té hoog als een té laag aanbiedtarief is er onvoldoende effect.

Naar verwachting gaat medio 2021 in de eerste wijk de ondergrondse containers geplaatst worden. Zodoende dienen wij bij het berekenen van de tarieven rekening te houden met deze overgang van minicontainers naar ondergrondse verzamelcontainers. Tevens gaan bij de appartementen bovengrondse cocons voor het gft-afval per 2021 geplaatst worden. De aanpassingen in de inzameling zijn als volgt:

- Uiteindelijk wordt restafval wordt niet langer aan huis opgehaald. Inwoners kunnen dit brengen naar ondergrondse verzamelcontainers.
- De grijze container krijgt een oranje deksel, en wordt gebruikt voor de verpakkingen van plastic, metaal en drankkartons (PMD).
- Voor de inzameling van gft-afval bij reguliere woningen blijven inwoners gebruik maken van de minicontainer. Bij appartementen worden aanvullende voorzieningen geplaatst voor de scheiding van het gft-afval.

Hier wordt in onderstaande tabel ook rekening mee gehouden. Allesomvattend geven onderstaande tarieven het meest gewenste effect.

Prikkel	Vastrecht	Variabel recht	Verwacht effect op resultaten in 2023
Hoog	1 persoon € 129	Rest MC € 10,00	155 kg → 97 kg
	2 personen € 153	Rest OC € 2,50	Verwachte afname van 37 %
	3 personen € 159	GFT MC € 2,00	
	Meer personen € 207	GFT CO € 0,20	

* MC = minicontainer / OC = ondergrondse container / CO = cocon

Verwachting hoogte gemiddelde heffing met splitsing vastrecht zoals weergegeven in bovenstaande tabel:

Paragraaf A- lokale heffingen

Verwachting hoogte gemiddelde heffing met splitsing vastrecht zoals weergegeven in bovenstaand tabel:

Huishoudgrootte	Heffing 2020 Oude systematiek	Heffing 2021 Systematiek financiële beloningsprikkel
1 Persoon (2918 huishoudens)	Vast tarief € 172,92	Gemiddeld scheidingsgedrag Grondgebonden woning Vastrecht € 129 Variabel recht Rest 3 * € 10 = € 30 Gft 6 * € 2 = € 12 Totaal: € 171
2 personen (3516 huishoudens)	Vast tarief € 223,92	Gemiddeld scheidingsgedrag Grondgebonden woning Vastrecht € 153 Variabel recht Rest 5 * € 10 = € 50 Gft 10 * € 2 = € 20 Totaal: € 223
3 personen (1344 huishoudens)	Vast tarief € 245,16	Gemiddeld scheidingsgedrag Grondgebonden woning Vastrecht € 159 Variabel recht Rest 6 * € 10 = € 60 Gft 12 * € 2 = € 24 Totaal: € 243
Meer personen (1761 huishoudens)	Vast tarief € 316,80	Gemiddeld scheidingsgedrag Grondgebonden woning Vastrecht € 207 Variabel recht Rest 8 * € 10 = € 80 Gft 15 * € 2 = € 30 Totaal: € 317

In bovenstaande tabel wordt het gemiddelde scheidingsgedrag weergegeven. Dit houdt vanzelfsprekend in dat inwoners op een lagere heffing uit kunnen komen door beter hun afval te scheiden. Op deze manier worden zij beloond.

Het gemiddelde tarief voor 2021 is vrijwel gelijk aan dat van 2020. Door de maatregel neemt de hoeveelheid restafval af en nemen de herbruikbare stromen toe. Dit leidt tot kostenbesparing waardoor de heffing uiteindelijk lager uitvalt en de inwoners merken het direct. Minder restafval betekent minder containers aan de straat of vuilniszakken in de ondergrondse verzamelcontainers en dus een lagere rekening.

Paragraaf A- lokale heffingen

Tariefstelling milieustraat

Ook op de milieustraat voeren we wijzigingen door. Aan de ene kant een prijsprikkel op restafval en gemengd bouw- & sloopafval. Aan de andere kant een stijging om te zorgen voor meer kostendekkende tarieven voor enkele van de gescheiden ingezamelde stromen.

Tarieven Milieustraat	per kilogram	
	2020	2021
Gips	€ 0,08	€ 0,10
Grof huishoudelijk Afval	€ 0,08	€ 0,25
Bouw- & Sloopafval	€ 0,08	€ 0,20
Dakleer	€ 0,05	€ 0,10
Tapijt	€ 0,05	€ 0,10
Hout A+B	€ 0,05	€ 0,10
Hout C	€ 0,05	€ 0,10
Schoon puin	€ 0,05	€ 0,10
Harde kunststoffen	€ 0,05	€ 0,00
Overige stromen	€ 0,00	€ 0,00
Matras	€ 0,08	€ 0,10

Aanvullende maatregelen en tarieven, extra container(s), medische noodzaak, kwijscheldingen

Naast de basistarieven moet ook een aantal ondersteunende tarieven worden vastgesteld. Het gaat daarbij om het vervangen

van containers en afvalpassen, gebruik van extra containers en afvalpassen, medisch noodzakelijke containers, luiers- & incontinentiemateriaal en een regeling voor de kwijscheldingen. Maar ook de tarieven die op de milieustraat worden gehanteerd. Deze maatregelen en tarieven zijn:

Aanvullende tarieven		
Vervanging afvalpas	€ 10 (Kostprijs) + € 15 (administratie- en verwerkingskosten)	
Extra afvalpas	€ 10 (Kostprijs) + € 15 (administratie- en verwerkingskosten)	
Extra container restafval	€ 81,00	
Extra container GFT / PMD / Papier	€ 40,50	
Aanvullende maatregelen		
Medische noodzaak	Extra container of afvalpas restafval *1), zonder extra kosten (aanbieding tegen nultarief en geen verhoging van het vastrecht).	
Luiers- & Incontinentiemateriaal	Extra container of afvalpas restafval*1), zonder extra kosten (aanbieding tegen nultarief en geen verhoging van het vastrecht).	
Regeling kwijschelding	Vastrecht	100 % kwijschelding
	Rest MC*2	Tot een bedrag van maximaal: a. € 30,00 voor een 1-persoonshuishouden, b. € 50,00, voor een 2-persoonshuishouden, c. € 60,00, voor een 3-persoonshuishouden, d. € 80,00, voor een 4 of meerpersoonshuishouden.
	Rest OC*2	Tot een bedrag van maximaal: a. € 45,00 voor een 1-persoonshuishouden, b. € 70,00, voor een 2-persoonshuishouden, c. € 87,50, voor een 3-persoonshuishouden, d. € 110,00, voor een 4 of meerpersoonshuishouden.
	Gft	100 % kwijschelding
*1) containers voorzien van anoniem kenmerk, extra controle op inhoud en rechtmatig gebruik tijdens inzameling		
*2) Uiteraard alleen indien geen 100% kwijschelding noodzakelijk is		

Paragraaf A- lokale heffingen

Communicatie

Om het gevoel van belonen bij inwoners te vergroten worden communicatiemiddelen ingezet. Bij de nota voor de afvalstoffenheffing wordt voor de inwoners inzichtelijk gemaakt hoeveel ze bespaard hebben door hun afval goed te scheiden. Gedurende het jaar worden bovendien ook andere communicatiemiddelen ingezet waarbij inwoners regelmatig herinnerd worden aan het scheiden van hun afval en eventuele besparingen die ze daarmee kunnen bereiken.

Risico Nazorg gesloten stortplaatsen & claim(s) Attero

Als beheersmaatregel kent de voorziening een minimum van € 475.000 vanwege de risico's die voortkomen uit de nazorg voor de gesloten stortplaatsen Bavel-Dorst en Zevenbergen en eventuele claim(s) van Attero uit het verleden.

Door de wijzigingen in het afvalbeleid komt de stand van de voorziening vanaf 2020 tijdelijk onder het gewenste niveau van € 475.000. Het meerjarenperspectief is wel positief en laat een stijging zien. In 2023 is het gewenste niveau weer bereikt.

Voor 2023 worden er geen vorderingen voor het maximale bedrag van € 475.000 verwacht die uit de voorziening betaald zouden moeten worden. De tijdelijk lagere stand van de voorziening in 2021 en 2022 levert dus een acceptabel risico op en is verwerkt in de hoogte van de weerstandsreserve.

Gesloten stortplaatsen Bavel-Dorst en Zevenbergen

Bij de overdracht van de stortplaats Zevenbergen aan de provincie zou een deel van het risico komen te vervallen. Deze overdracht is voorlopig gepland voor 2025. Voor de stortplaats in Bavel-Dorst wordt er onderzoek gedaan naar onder meer aanpassing van beheersmaatregelen en nieuwe mogelijkheden voor extra inkomsten. De verwachting is niet dat een aanpassing van het doelvermogen van GR (en dus een bijstorting vanuit de gemeenten) in de komende paar jaar plaats zal vinden.

Claim(s) van Attero

Voor de claim(s) van Attero geldt dat voor de bepaling van het risico van een maximaal bedrag is uitgegaan. Afhankelijk van de afspraken tussen de gemeenten en stadsgewesten onderling kan dit bedrag lager uitvallen.

Berekening van kostendeckendheid van de Afvalstoffenheffing	
Afvalverwijdering huisvuil	1.026.868
Afvalverwijdering Milieustraat	518.150
Afvalverwijdering Containermanagement	210.102
Netto kosten taakveld	1.755.120
Toe te rekenen kosten:	
Overhead	102.350
BTW	408.939
Onttrekking uit de voorziening Afvalstoffenheffing	-31.687
Totale kosten	2.234.722
Opbrengst heffingen	2.234.722
Dekkingspercentage	100%

Rioolheffing

De gemeenteraad heeft op 22 juni 2017 het uitgebreid gemeentelijk rioleringsplan 2017-2022 vastgesteld (VGRP+). Vanwege de ontwikkelingen van de lasten en baten is de opbrengst rioolheffing in 2018 met € 200.000 verlaagd. De inflatiecorrectie van 1,5% kan binnen de totale exploitatiecijfers van de rioolheffing worden opgevangen zodat deze in 2021 feitelijk achterwege kan blijven. De ontwikkeling van de lasten en baten en de omvang van de equalisatievoorziening leiden ertoe dat voor 2021 wederom een structurele verlaging van de opbrengst met € 200.000 kan worden doorgevoerd.

Voor 2021 betekent dit dat rekening wordt gehouden met een opbrengst van de rioolheffing van € 2.330.000. Evenals afvalstoffenheffing is de bij de rioolheffing sprake van een "gesloten financiering", waarbij een overschot of tekort wordt gestort in of onttrokken aan de equalisatievoorziening rioolheffing.

Het saldo van de totale lasten minus baten, zoals gebruikt voor de tariefberekening, voor 2021 geven wij in de tabel op pagina 8 weer:

Paragraaf A- lokale heffingen

Berekening van kostendeckendheid van de Rioolheffing	
Riolering afvalwater en hemelwater	594.200
Riolering stedelijk water	17.000
Riolering grondwater	56.500
Overige rioleringslasten waaronder kapitaallasten	1.081.563
Rioolaansluitingen	10.000
Netto kosten taakveld	1.759.263
Toe te rekenen kosten:	
Overhead	276.900
BTW	250.375
Toevoeging aan de voorziening rioolheffing	43.462
Totale kosten	2.330.000
Opbrengst heffingen	2.330.000
Dekkingspercentage	100%

Overige rechten, heffingen en belastingen

De overige rechten, heffingen en belastingen betreffen de hondenbelasting, lijkbezorgingsrechten, leges omgevingsvergunning en secretarieleges, precariobelasting, havengelden, marktgelden, woonschepenrechten en toeristen- en watertoeristenbelasting.

Bij de uit de begroting voortvloeiende tarievenvaststelling worden de tarieven waar mogelijk slechts trendmatig verhoogd. Als uitgangspunt is een stijgingspercentage voor de tarieven opgenomen van 1,5%, dit ter compensatie van de prijsontwikkelingen (inflatiecorrectie).

Hondenbelasting

In het kader van de bezuinigingen wordt de hondenbelasting voor 2021 gehandhaafd op het niveau van 2020 en zullen de tarieven met 1,5% worden verhoogd.

Lijkbezorgingsrechten

Lijkbezorgingsrechten zijn rechten die in rekening gebracht worden voor het begraven van stoffelijke overschotten, het bijzetten van urnen en het onderhoud van graven op de gemeentelijke begraafplaatsen. We stellen voor de tarieven voor 2021 met 1,5% te verhogen en daarbij af te ronden op € 0,50. Het saldo van de totale lasten minus baten – zoals gebruikt voor de tariefberekening – voor 2021 geven wij in onderstaande tabel weer:

Berekening van kostendeckendheid van Lijkbezorgingsrechten	
Algemene begraafplaatsen	88.949
Netto kosten taakveld	88.949
Toe te rekenen kosten:	
Overhead	15.300
BTW	10.363
Totale kosten	114.612
Opbrengst heffingen	48.000
Dekkingspercentage	42%

Leges omgevingsvergunning en secretarieleges

Wij leveren diverse diensten en producten zoals paspoorten, rijbewijzen, uittreksels en bouwvergunningen, waarvoor wij een vergoeding (leges) vragen. De tarieven inzake leges verhogen we, alleen daar waar mogelijk, slechts trendmatig en worden in rekening gebracht volgens de Legesverordening.

Om de begroting sluitend te krijgen is ook gekeken naar de leges van Titel 2 van de legesverordening (zie tabel Titel 2 Fysieke leefomgeving / omgevingsvergunning). Deze zijn kritisch tegen het licht gehouden en vergeleken met die van de regio. Conclusie hiervan was dat er ruimte is om de leges meer dan de inflatiecorrectie naar boven bij te stellen. Wel blijven er grote verschillen binnen de regio, dit is ook landelijk het geval. Daarnaast is opgenomen om de inrit- en kapvergunning niet meer gratis te verstrekken, zoals ook in de regio het geval is. Voor het begrotingsjaar 2022, mits de invoering van de Omgevingswet

van kracht is, zal een complete nieuwe verordening in 2021 worden opgesteld en aan de raad worden aangeboden.

Algehele verhoging van 10 procent

De tarieven en percentages die vallen onder Titel 2 zijn vergeleken met omliggende gemeenten en de kostendekkendheid. Gebleken is dat in vergelijking met de enkele regio gemeenten de tarieven die de gemeente Geertruidenberg hanteert hieronder liggen. Opgemerkt dient te worden dat het nieuwe tarief afgezet is tegen de regiotarieven van 2020. Het is niet bekend of andere gemeente de leges ook meer dan de inflatiecorrectie ophogen. Op enkele uitzonderingen na worden de tarieven en percentages met 10 procent verhoogd voor 2021. De verhoogde tarieven zorgen er niet voor dat de kostendekkendheid wordt overschreden.

Het saldo van de totale lasten minus baten – zoals gebruikt voor de tariefberekening – voor 2021 geven wij in onderstaande tabel weer, eerst per Titel, daarna ook per Titel gespecificeerd:

Samenvatting titel 1,2 en 3 van de legesverordening

Recapitulatie Titel 1, 2 en 3	Kosten	Opbrengsten	Kostendekking
Kostendekking Titel 1	€ 290.068	€ 243.913	84,09%
Kostendekking Titel 2	€ 414.875	€ 409.481	98,70%
Kostendekking Titel 3	€ 68.917	€ 6.153	8,93%
Kostendekking totale tarieventabel	€ 773.860	€ 659.547	85,23%

De kostendekkendheid van gemeente Geertruidenberg voldoet aan de wettelijk gestelde eisen.

Titel 1 algemene dienstverlening

	Taakveld	Overhead	Totale Kosten	Totale Opbrengsten	Kostendekking
hoofdstuk 1 Burgerlijke Stand	€ 15.178	€ 8.579	€ 23.757	€ 22.379	94,20%
hoofdstuk 2 Reisdocumenten	€ 43.093	€ 17.780	€ 60.873	€ 53.057	87,16%
hoofdstuk 3 Rijbewijzen	€ 65.453	€ 35.379	€ 100.832	€ 97.169	96,37%
hoofdstuk 4 Verstrekkingen uit de basisregistratie personen	€ 13.552	€ 11.863	€ 25.415	€ 15.184	59,74%
hoofdstuk 5 Vervallen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
hoofdstuk 6 Bestuursstukken	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
hoofdstuk 7 Vastgoedinformatie	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
hoofdstuk 8 Overige publiekszaken	€ 8.638	€ 1.635	€ 10.273	€ 8.886	86,50%
hoofdstuk 9 Gemeentearchief	€ 1.382	€ 1.208	€ 2.590	€ 2.537	97,95%
hoofdstuk 10 Vervallen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
hoofdstuk 11 Kansspelen	€ 129	€ 112	€ 241	€ 36	14,94%
hoofdstuk 12 Leegstandwet	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
hoofdstuk 13 Kabels en leidingen	€ 24.816	€ 5.961	€ 30.777	€ 19.279	62,64%
hoofdstuk 14 Verkeer en vervoer	€ 6.127	€ 5.096	€ 11.223	€ 4.057	36,15%
hoofdstuk 15 Diversen	€ 12.850	€ 11.237	€ 24.087	€ 21.329	88,55%
Kostendekking Titel 1	€ 191.218	€ 98.850	€ 290.068	€ 243.913	84,09%

Paragraaf A- lokale heffingen

Titel 2 dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning

	Taakveld	Overhead	Totale Kosten	Totale Opbrengsten	Kostendekking
hoofdstuk 1 Begripsomschrijvingen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
hoofdstuk 2 Vooroverleg/beoordeling conceptaanvraag	€ 1.429	€ 974	€ 2.403	€ 1.155	48,06%
hoofdstuk 3 Omgevingsvergunning	€ 245.298	€ 167.174	€ 412.472	€ 408.326	98,99%
hoofdstuk 4 Vermindering	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
hoofdstuk 5 Teruggaaf	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
hoofdstuk 6 Intrekking omgevingsvergunning	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
hoofdstuk 7 Wijziging omgevingsvergunning als gevolg van wijziging project	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
hoofdstuk 8 Bestemmingswijzigingen zonder activiteiten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
hoofdstuk 9 Sloopmeldingen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
hoofdstuk 10 In deze titel niet benoemde beschikking	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
Kostendekking Titel 2	€ 246.727	€ 168.148	€ 414.875	€ 409.481	98,70%

Titel 3 Dienstverlening vallend onder Europese Dienstenrichtlijn

	Taakveld	Overhead	Totale Kosten	Totale Opbrengsten	Kostendekking
hoofdstuk 1 Horeca	€ 5.507	€ 4.609	€ 10.116	€ 5.058	50,00%
hoofdstuk 2 Algemene Plaatselijke Verordening (evenementen)	€ 31.876	€ 26.679	€ 58.555	€ 1.059	1,81%
hoofdstuk 3 Brandbeveiligingsverordening	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
hoofdstuk 4 Winkeltijdenwet	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
hoofdstuk 5 In deze titel niet benoemde vergunning, ontheffing of andere beschikking	€ 134	€ 112	€ 246	€ 36	14,51%
Kostendekking Titel 3	€ 37.517	€ 31.400	€ 68.917	€ 6.153	8,93%

Precariobelasting

Voor de precariobelasting nemen we voor 2021 een bedrag op van € 600.000 voor met name kabels en leidingen. Daarnaast voor overige precario-opbrengsten een raming van € 12.500.

Havengelden

Voor het (tijdelijk) mogen gebruiken van de gemeentelijke (passanten)havens vragen/innen we een vergoeding. Deze havengelden bestemmen we voor het onderhouden en faciliteren van de havens.

Momenteel kan de beroepsbinnenvaart gebruik maken van twee ligplaatsvoorzieningen, te weten die in de kern Geertruidenberg (Timmersteekade) en die in de kern Raamsdonksveer (Reenweg). Ook kan men op een aantal andere plekken in de Donge aanleggen. De tarieven voor de havengelden zijn opgenomen in de Verordening binnenhavengeld. Het havengeld berekenen we op basis van de grootte van het schip en de duur van het gebruik. De havenmeester int de havengelden bij de gebruikers van de verschillende gemeentelijke havens.

Het saldo van de totale lasten minus baten – zoals gebruikt voor de tariefberekening – voor 2021 geven wij in tabellen (havengelden en binnenhavengelden) weer:

Paragraaf A- lokale heffingen

Berekening van kostendeckendheid van Havengelden	
Gemeentelijke jachthaven inclusief BTW	10.840
Netto kosten taakveld	10.840
Overhead	4.960
Totale kosten	15.800
Opbrengst heffingen	12.000
Dekkingspercentage	76%

Berekening van kostendeckendheid van Binnenhavengelden	
Passantenhaven en ligplaatsvoorzieningen inclusief BTW	55.640
Overige inkomsten binnenhavens	-2.000
Netto kosten taakveld	53.640
Overhead	4.200
Totale kosten	57.840
Opbrengst heffingen	31.000
Dekkingspercentage	54%

Marktgeden

De gemeente heeft drie weekmarkten op drie verschillende locaties: de Oude Melkhaven te Raamsdonk, het Heereplein te Raamsdonksveer en de Markt te Geertruidenberg. Voor het innemen van een standplaats op de aangewezen plaatsen heffen we marktgeld volgens de Verordening Marktgeden. De hoogte van de marktgeden is afhankelijk van de oppervlakte van een

standplaats. Deze marktgeden gebruiken we voor het huren van marktkramen, de locaties van de markten te onderhouden en schoon te maken.

Het saldo van de totale lasten minus baten – zoals gebruikt voor de tariefberekening – voor 2021 geven wij in onderstaande tabel weer:

Berekening van kostendeckendheid van Marktgeden	
Exploitatielasten markten	23.000
Netto kosten taakveld	23.000
Toe te rekenen kosten:	
Overhead	13.000
Totale kosten	36.000
Opbrengst heffingen	12.000
Dekkingspercentage	33%

Woonschepenrechten

In uw vergadering van 24 november 2016 heeft u de woonschepenverordening Geertruidenberg 2016 vastgesteld. Hierin wordt een recht geheven voor het innemen van een ligplaats met een (historisch) woonschip binnen de gemeentelijke wateren.

Toeristen- en watertoeristenbelasting

In uw vergadering van 12 december 2019 heeft u de verordening

toeristenbelasting en de verordening watertoeristenbelasting vastgesteld. Hierin wordt een belasting geheven voor het houden van verblijf met overnachting binnen de gemeente. Gezien de bezuinigingen wordt het tarief verhoogd naar een bedrag van € 1,50 per overnachting.

Lokale lastendruk

Hieronder gaan wij in op de gevolgen van één en ander voor de lokale lastendruk van de burgers. Door het feit dat we voor

Paragraaf A- lokale heffingen

zowel de afvalstoffenheffing als de rioolheffing gedifferentieerde tarieven hanteren, hebben wij er voor gekozen om een beeld te geven van de indicatieve gevolgen voor een "gemiddeld" gezin. Hierbij gaan wij er voor de OZB vanuit dat het tarief voor de eigenaar van een woning 0,1166% bedraagt. Bij zowel de

rioolheffing gebruik, rioolheffing eigendom als afvalstoffenheffing zijn het de tarieven zoals opgenomen bij het belastingvoorstel. Bij onderstaande indicatie gaan we uit van een gezin van 3 personen met een eigen woning met een WOZ-waarde van € 255.000 in 2021 (waardepeildatum 1-1-2020).

3-persoonshuishouden (eigenaar)	2019	2020	2021
woz waarde woning	225.000	239.000	255.000
OZB eigendom	273,60	277,96	297,33
Rioolrecht gebruik	63,96	64,80	59,88
Rioolrecht eigendom	173,04	175,44	161,76
Afvalstoffenheffing	241,80	245,16	159,00
Aanbiedingen restafval			60,00
Aanbiedingen gft			24,00
	752,40	763,36	761,97

Voor niet- woningen is in onderstaand overzicht de lastendruk van een tweetal niet-woningen opgenomen. Eén met een WOZ waarde van € 300.000 en één met een WOZ waarde van € 500.000.

Niet-woningen	2020	2021	2020	2021
woz waarde niet-woning	300.000	300.000	500.000	500.000
OZB eigendom	765,00	922,80	1275,00	1538,00
OZB gebruiker	608,70	754,20	1014,50	1257,00
Rioolrecht gebruik	89,04	82,08	89,04	82,08
Rioolrecht eigendom	175,44	161,76	175,44	161,76
	1.638,18	1.920,84	2.553,98	3.038,84

Onbenutte belastingcapaciteit

Om bij het Rijk toegelaten te worden als zgn. art 12-gemeente (= gemeente in financieel noodlijdende positie) dient een gemeente te voldoen aan een redelijk peil van het zgn. belastingpakket. Om dat te kunnen beoordelen moet duidelijk zijn welke eigen inkomsten daarbij worden betrokken en wat een redelijk peil is. Daarbij gaat het om de eigen inkomsten uit:

1. de onroerende zaakbelastingen (OZB);
2. de rioolheffingen;
3. de afvalstoffenheffingen en reinigingsrechten.

Onroerende zaakbelastingen

Het landelijk percentage van de WOZ-waarde voor toelating tot artikel 12 voor het jaar 2021 vastgesteld op 0,1809.

Voor de gemeente Geertruidenberg is het percentage op dit moment 0,1761. Verhogen we het tarief van 0,1761 naar 0,1809, dan betekent dit dat er nog een procentuele verhoging mogelijk is van 0,0048. Als onbenutte OZB-opbrengst voor 2021 is daarom een bedrag aan te merken van € 187.152 → 0,0048% x € 3.899.000.000 waarde (woningen, niet-woningen eigenaar en niet-woningen gebruiker voor 2021).

In de begroting 2019 was de onbenutte OZB-opbrengst nog een bedrag van € 1.110.816, voor 2020 € 908.275 en in 2021 is er sprake van € 187.152.

Riool- en afvalstoffenheffing

Deze dienen beide als 100% kostendekkend te worden opgenomen. Dit is voor beide het geval.

De geraamde inkomsten

Soort belasting of heffing	Primitieve begroting 2020 (in €)	begroting 2020 (in €) *	Verdeling (in %)	begroting 2021 (in €)	Verdeling (in %)
Onroerende zaakbelasting gebruiker niet woning	1.462.500	1.462.500		1.609.000	
Onroerende zaakbelasting eigenaar niet woning	1.989.000	1.989.000		2.190.000	
Onroerende zaakbelasting eigenaar woning	<u>2.680.500</u>	<u>2.680.500</u>		<u>2.887.000</u>	
	6.132.000	6.132.000	50,03	6.686.000	52,38
Reinigingsheffing	2.170.000	2.170.000	17,71	2.233.722	17,5
Rioolheffing	2.530.000	2.530.000	20,65	2.330.000	18,25
Hondenbelasting	89.000	89.000	0,73	90.000	0,71
Lijkbezorgingsrechten	48.000	48.000	0,39	48.000	0,38
Bouwleges	360.000	360.000		410.000	
Overige leges	<u>6.000</u>	<u>6.000</u>		<u>6.000</u>	
	366.000	366.000	2,99	416.000	3,26
Secretarieleges burgerlijke stand	31.000	31.000		31.000	
Secretarieleges bevolkingsregister	166.000	174.000		179.000	
Secretarieleges naturalisatie	<u>15.000</u>	<u>17.000</u>		<u>15.000</u>	
	212.000	222.000	1,81	225.000	1,76
Toeristen- watertoeristenbelasting	25.000	25.000	0,2	37.500	0,29
Precariobelasting	610.000	606.500	4,95	612.500	4,8
A.P.V.	6.000	8.600		8.600	
Havengelden ligplaatsen Reenweg	5.000	5.000		6.500	
Havengelden Timmersteekade	22.000	22.000		39.000	
Havengelden jachthaven	12.000	12.000		12.000	
Passantenhaven	12.000	2.000		2.000	
Marktgeld	12.000	10.000		12.000	
Gehandicapten-parkeerkaarten	<u>4.000</u>	<u>6.000</u>		<u>6.000</u>	
	73.000	65.600	0,54	86.100	0,67
TOTAAL	12.255.000	12.254.100	100	12.764.822	100

* inclusief begrotingswijzigingen / tussenrapportage 2020

Kwijtschelding

Indien een belastingplichtige niet of over te weinig financiële middelen beschikt om de belastingaanslag te voldoen, kunnen we onder bepaalde voorwaarden aan deze belastingplichtige kwijtschelding verlenen. Het kwijtscheldingspercentage dat we hanteren bedraagt 100%. Dit betekent dat alle belastingplichtigen die een inkomen hebben dat 100% van het minimuminkomen (volgens bijstandsnorm) of lager bedraagt in aanmerking komen voor gehele of gedeeltelijke kwijtschelding.

Kwijtschelding kan alleen worden verleend indien het een aanslag betreft voor afvalstoffenheffing en rioolheffing gebruiker. De overige heffingen zijn in de betreffende belastingverordeningen uitgesloten voor kwijtschelding.

De opbrengsten voor afvalstoffenheffing en rioolheffing, welke worden kwijtgescholden zijn als kostencomponent opgenomen in de tarieven voor afvalstoffenheffing en rioolheffing. Voor 2021 worden de bedragen niet aangepast en gaat het om € 80.000 afvalstoffenheffing en € 15.000 rioolheffing.

Paragraaf B - Weerstandsvermogen en risicobeheersing

De paragraaf weerstandsvermogen geeft aan hoe robuust de begroting van de gemeente Geertruidenberg is. Dit is van belang wanneer een financiële tegenvaller zich voordoet. Aandacht voor het weerstandsvermogen kan voorkomen dat elke financiële tegenvaller dwingt tot bezuinigingen. Deze paragraaf heeft zijn basis in artikel 11 van het BBV (Besluit begroting en verantwoording Provincies en Gemeenten) en de daarop van toepassing zijnde toelichting.

Conform dit artikel moet deze paragraaf ten minste bevatten;

- het beleid betreffende weerstandscapaciteit en risico's (onderdeel 2);
- een inventarisatie van de risico's (onderdeel 3);
- een inventarisatie van de weerstandscapaciteit (onderdeel 4);
- een berekening van het weerstandsvermogen en een oordeel hierover
- een kengetal voor de:
 - 1) a) Netto schuldquote;
 - b) Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
 2. Solvabiliteitsratio
 3. Grondexploitatie
 4. Structurele exploitatieruimte
 5. Belastingcapaciteit
 6. Een beoordeling van de onderlinge verhoudingen tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie

Vervolgens wordt een berekening gemaakt van het weerstandsvermogen en oordeel gevormd over het weerstandsvermogen (onderdeel 5). Ter completering volgt een nieuw verplicht onderdeel van deze paragraaf. In deze paragraaf worden de kengetallen opgenomen met een toelichting hierop (onderdeel 6).

De gemeente Geertruidenberg vindt een goed risicomanagement belangrijk en acht het wenselijk risico's die van invloed zijn op de bedrijfsvoering en ruimtelijke en maatschappelijke ontwikkelingen beheersbaar te maken. Alleen wanneer we een zo volledig mogelijk inzicht in de potentiële risico's en hun gevolgen hebben, kunnen we een uitspraak doen over het wel of niet aanvaarden van het risico en over voor het wel of niet nemen van eventuele aanvullende maatregelen. Hierdoor kunnen we op verantwoorde wijze

1. Risicomanagementbeleid

In januari 2016 is het geactualiseerde risicomanagementbeleid vastgesteld. Hierin worden kaders gesteld ten aanzien van de reikwijdte en toepassing van risicomanagement.

Risicomanagement is gemeentebreed doorgevoerd. Het risicoprofiel is uitgewerkt voor de reguliere bedrijfsprocessen én de projecten, zodat de hierbij behorende weerstandscapaciteit van Gemeente Geertruidenberg kan worden berekend. Verdere verfijning en doorontwikkeling van risicomanagement vindt doorlopend plaats.

2. Risico's

Een risico is de kans op een gebeurtenis met effect op het behalen van de door de organisatie gestelde doelstellingen.

Voor het komende jaar voorzien we door de huidige Corona maatregelen diverse risico's toenemen. Waarbij het belangrijkste risico is dat we gezien de huidige onzekerheid en duur van de maatregelen nog geen goede inschattingen kunnen maken van de uiteindelijke impact. Voor nu voorzien we als belangrijkste punten:

- Onduidelijkheid over de sociaal maatschappelijke en economische effecten van deze crisis voor de langere termijn.
- Afwikkeling van de financiële gevolgen van Corona tussen Rijk en gemeenten.

Risicoprofiel

De onderstaande tabel geeft de resultaten weer van de risico-inventarisatie voor gemeente Geertruidenberg. Om de risico's van onze gemeente systematisch in kaart te brengen en te beoordelen is een risicoprofiel opgesteld. Dit risicoprofiel is een dynamisch geheel: als er aanleiding toe is, worden risico's toegevoegd, gewijzigd en/of verwijderd. Hierbij is gebruik gemaakt van NARIS® (NAR Risicomanagement Informatie Systeem).

Ten behoeve van de begroting 2021 zijn de risico's beoordeeld door de betrokken medewerkers. In totaal zijn 132 risico's in beeld gebracht, hierbij is een flink aantal risico's samengevoegd en zijn een aantal nieuwe risico's toegevoegd (jaarverslag 2019: 152 begroting 2020: 152,). De tabel geeft een inschatting van de kans dat een risico zich voordoet, afgezet tegen het financiële gevolg:

Aantal risico's (geldgevolg tegen kans uitgezet)					
	Kans 1	Kans 2	Kans 3	Kans 4	Kans 5
$x > € 200.000$			1	3	1
$€ 100.000 < x < € 200.000$	2			2	1
$€ 40.000 < x < € 100.000$	2	3	3	5	5
$€ 10.000 < x < € 40.000$	5	2	6	6	1
$x < € 10.000$	17	14	17	10	12
Geen geldgevolgen	5	4	2	3	
	Kans 1	Kans 2	Kans 3	Kans 4	Kans 5
Classificering kans					
1. < of 1 keer per 10 jaar	(10%)				
2. 1 keer per 5-10 jaar	(30%)				
3. 1 keer per 2-5 jaar	(50%)				
4. 1 keer per 1-2 jaar	(70%)				
5. 1 keer per jaar of vaker	(90%)				

Paragraaf B- Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In het volgende overzicht worden de tien risico's gepresenteerd die de hoogste bijdrage hebben geleverd aan de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit. Hierbij geeft het invloed percentage de invloed van een risico op het totale risicoprofiel weer.

RISICO'S				Begroting 2021		
Begr 2021	Jrr 2019	Begr 2020		Kans	Invloed	Programma
1	1	1	Precariobelasting niet kunnen innen (590)	90%	51,24%	AD
2	3	2	Achterstallig onderhoud wegen, infrastructurele kunstwerken (128)	70%	5,44%	1
3	-	-	Hoge nazorgkosten oude stortplaatsen (511)	50%	4,60%	1
4	2	5	Toepassing Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren, vrijwillige brandweer (596)	70%	4,07%	7
5	8	4	Achterstallig onderhoud gemeentelijke gebouwen als gevolg van beperkte budgetten (535)	70%	4,06%	6
6	-	-	Beperkt budget voor participatie (599)	90%	3,46%	5
7	-	-	Schadeclaim Attero (560)	90%	2,17%	1
8		6	Onvoldoende kunnen terugvorderen van BTW (over bepaalde dienstverlening) (569)	70%	1,80%	3
9	6	10	Geen volledige compensatie loon- en prijsstijgingen via de algemene uitkering (580)	70%	1,73%	AD
10	7	8	Een stijging van aantal bijstandsgerechtigden of toename aantal aanvragen bijzondere bijstand (49/565)	50%	1,90%	5
	4	9	Algemene uitkering gemeentefonds valt lager uit dan begroot (528)	70%	0,36%	AD
	5		Continuïteit Jeugdzorgaanbieder (601)	70%	0,67%	5
	9	8	School kan bouwplan niet tijdig realiseren ondanks de van de gemeente ontvangen beschikbare middelen (570)	vervallen		4
	10		Onvoldoende rijksmiddelen voor WMO (531)	90%	1,16%	5
		3	Bedrijfswaarde wordt maatstaf bij waardering WOZ-waarde (554)	70%	0,00%	AD
		4	Gemeente wordt eigenaar van Dongemond Sporthal (597)	vervallen		3
		9	Onverwachte stijging personeelslasten (591)	vervallen		7
		7	Onvoldoende gelden bij verenigingen om nieuwbouw van sportcomplex te realiseren (568)	70%	0,45%	3
		6	Achterstallig onderhoud schoolgebouwen (578)	70%	0,45%	4
		10	Onvoldoende rijksmiddelen om de beoogde transformatie binnen de jeugdhulp vorm te geven (530)	90%	1,16%	5
				Begroting 2020	Jaarstukken 2019	Begroting 2021
Totaal grote risico's				€ 4.950.000	€ 3.740.000	€ 5.140.000
Overige risico's				€ 2.781.505	€ 2.866.505	€ 2.526.504
Totaal alle risico's				€ 7.731.505	€ 6.606.505	€ 7.676.504

Uit de tabel blijkt dat de mutatie van het maximale risico ten opzichte van de vorige actualisatie (bij de jaarstukken 2019 € 1.070.000 (hoger) is. Dit wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door nieuwe risico's, wijziging in risicobedragen en verwijderde (samengevoegde) risico's. De risico's met de meeste impact zijn:

- Precariobelasting (650.000)
- Hoge nazorgkosten oude stortplaatsen (455.000)
- Achterstallig onderhoud wegen (200.000)

- Achterstallig onderhoud gebouwen (200.000)
- Beperkt budget voor participatie (130.000)
- School kan bouwplan niet realiseren (-200.000)
- Algemene uitkering valt lager uit dan begroot (-160.000)
- Gemeente wordt eigenaar Dongemond Sporthal (-100.000)

Voor de toelichting op de risico's en beheersmaatregelen verwijzen we naar de toelichting in de programma's.

Paragraaf B- Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Weerstandscapaciteit

De **weerstandscapaciteit** bestaat uit de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente Geertruidenberg beschikt om niet-begrote kosten die onverwachts en substantieel zijn te dekken.

Benodigde weerstandscapaciteit bij verschillende zekerheidspercentages	
Percentage	Bedrag
5%	€ 1.123.897
10%	€ 1.307.884
15%	€ 1.464.559
20%	€ 1.613.283
25%	€ 1.765.371
30%	€ 1.922.489
35%	€ 2.081.906
40%	€ 2.247.710
45%	€ 2.408.862
50%	€ 2.573.341
55%	€ 2.738.871
60%	€ 2.902.839
65%	€ 3.066.207
70%	€ 3.231.778
75%	€ 3.393.932
80%	€ 3.559.825
85%	€ 3.720.321
90%	€ 3.899.921
95%	€ 4.124.526

Benodigde weerstandscapaciteit

Op basis van de ingevoerde risico's is een risicosimulatie uitgevoerd. De risicosimulatie wordt toegepast, omdat het reserveren van het maximale bedrag ongewenst is (€ 7.676.504 zie voorgaande tabel). De risico's zullen immers niet allemaal tegelijk en in hun maximale omvang optreden. De resultaten van de risicosimulatie staan hiernaast weergegeven.

Hieruit volgt dat bijvoorbeeld met 20% zekerheid alle risico's kunnen worden afgedekt met een bedrag van € 1,6 miljoen.

De benodigde weerstandscapaciteit bij een zekerheidspercentage van 90 is € 3,9 miljoen (jaarverslag 2019: € 3,0 miljoen; begroting 2020: 3,4 miljoen). Met 90% zekerheid kunnen met dit bedrag alle risico's worden afgedekt.

De benodigde weerstandscapaciteit is ten opzichte van de jaarrekening 2019 (laatste actualisatie) € 898.149 hoger. Dit wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door:

- Benodigde weerstandscapaciteit m.b.t. precariobelasting (+)
- Benodigde weerstandscapaciteit m.b.t. nazorgkosten oude stortplaatsen (+)
- Benodigde weerstandscapaciteit m.b.t. achterstallig onderhoud wegen (+)

Paragraaf B- Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit het geheel aan middelen dat de organisatie daadwerkelijk beschikbaar heeft om

de risico's in financiële zin af te dekken. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen incidentele en structurele weerstandscapaciteit.

Beschikbare weerstandscapaciteit Weerstand (in €)	Jaarrekening 31-12-2019	Begroting 01-01-2021	Begroting 01-01-2022	Begroting 01-01-2023	Begroting 01-01-2024
Incidentele weerstandscapaciteit (in vermogen)	7.378.361	5.045.700	5.523.207	5.916.511	6.645.843
Vrij aanwendbare algemene reserve	6.843.686	4.516.787	4.994.294	5.387.598	6.116.930
Vrije algemene reserve	3.841.964	616.866	1.094.373	1.487.677	2.217.009
Weerstandsreserve	3.001.722	3.899.921	3.899.921	3.899.921	3.899.921
Vrij aanwendbare bestemmingsreserve	534.675	528.913	528.913	528.913	528.913
Gerealiseerde resultaat (programmabegroting)					
Structurele weerstandscapaciteit (in exploitatie)	0	232.152	232.152	232.152	232.152
Onvoorzien	0	45.000	45.000	45.000	45.000
Onbenutte belastingcapaciteit OZB	0	187.152	187.152	187.152	187.152
Onbenutte capaciteit afvalstoffenheffingen	-	-	-	-	-
Totale weerstandscapaciteit	7.378.361	5.277.852	5.755.359	6.148.663	6.877.995

Vrij aanwendbare algemene reserve

Het huidige beleidskader met betrekking tot reserves en voorzieningen is neergelegd in de Financiële Verordening 2017. Om te voorkomen dat bij een calamiteit direct het bestaande beleid moet worden bijgesteld, is gekozen voor het vormen van een afzonderlijk weerstandsdeel in de algemene reserve.

Weerstandsreserve

De weerstandsreserve is het basis van deze paragraaf afgezonderde deel van de algemene reserve.

Vrij aanwendbare bestemmingsreserve

Een bestemmingsreserve is een reserve waaraan de raad een bepaalde bestemming heeft gegeven. De bestemmingsreserves kunnen, zolang de raad de bestemming kan wijzigen, tot de weerstandscapaciteit worden gerekend. Voor sommige bestemmingsreserves zal een aanwending als weerstandscapaciteit echter aanzienlijke negatieve consequenties voor bestaande voorzieningen met zich meebrengen. Dit geldt voor reserves die zijn gevormd om de afschrijvingslasten of kapitaalslasten van diverse voorzieningen te dekken zoals fort Lunet, gemeentehuis, containermanagement en Informatisering en Automatisering.

Tevens geldt dit voor de in het verleden gevormde reserves voor diverse risico's zoals grondexploitatie, Pilot Bouwen Binnen Strakke Contouren en decentralisaties. Daarom worden bovengenoemde bestemmingsreserves niet meegerekend in de beschikbare weerstandscapaciteit.

Voor de overige bestemmingsreserves geldt dat eventuele aanwending als weerstandscapaciteit geen of geringe negatieve consequenties voor bestaande voorzieningen met zich meebrengen. Een groot deel betreft restanten van in het verleden gevormde reserves.

Gerealiseerd resultaat volgend uit de programmabegroting

Het BBV geeft aan dat het gerealiseerde resultaat volgend uit de programmabegroting ook tot het eigen vermogen behoort. Afhankelijk van de bestemming zal daarom ook dit resultaat kunnen worden meegenomen in de berekening van het weerstandsvermogen.

Onvoorzien

De post onvoorzien wordt bij de begroting opgenomen om onvoorzienne ontwikkelingen te kunnen afdekken. De budgettaire opgenomen ruimte is € 45.000.

Onbenutte inkomstenbronnen

De mate waarin van de onbenutte belastingcapaciteit gebruik wordt gemaakt, verschilt van gemeente tot gemeente en is mede afhankelijk van de politieke relevantie van de hoogte van het OZB-tarief. Als zich tegenvallers voordoen, zal de onbenutte belastingcapaciteit niet zonder slag of stoot worden ingezet, maar dit is wel één van de mogelijkheden. Bij de berekening van de onbenutte belastingcapaciteit wordt aangesloten bij de drie belangrijkste inkomsten van de gemeente te weten: OZB, afvalstoffenheffing en rioolafvoerrecht, voor zover deze laatste twee niet maximaal mogelijk en/of kostendekkend blijken te zijn. Deze posten worden niet meegenomen bij de berekening van het weerstandsvermogen bij de jaarrekening.

In de opsomming van posten voor de beschikbare weerstandscapaciteit zijn de voorzieningen niet genoemd. Voorzieningen vallen niet onder de weerstandscapaciteit, omdat deze zijn gevormd voor het afdekken van voorzienbare lasten in verband met verplichtingen en risico's waarvan de omvang en/of het tijdstip van optreden per balansdatum min of meer onzeker is. Deze lasten hangen samen met de periode voorafgaand aan die datum.

2. Weerstandsvermogen

Op basis van de huidige gegevens in het risicomanagementsysteem berekenen we het weerstandsvermogen.

Het **weerstandsvermogen** is te definiëren als 'het vermogen van de gemeente Geertruidenberg om niet-structurele financiële

risico's te kunnen opvangen teneinde haar taken te kunnen voortzetten'.

Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, leggen we de relatie tussen de financieel gekwantificeerde risico's en de daarbij gewenste weerstandscapaciteit en de beschikbare weerstandscapaciteit. De relatie tussen beide componenten geven we in onderstaande figuur weer.

De benodigde weerstandscapaciteit die uit de risicosimulatie voortvloeit, kunnen we afzetten tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt het weerstandsvermogen. Voor 2020 is dit:

Ratio weerstandsvermogen =	$\frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}}$	=	$\frac{\text{€ 5.277.852}}{\text{€ 3.889.921}}$	=	1,36
-------------------------------	---	---	---	---	-------------

(Jaarverslag 2019: 2,46; Begroting 2020: 1,90)

De ratio weerstandsvermogen voor de jaren 2022 t/m 2024 bedraagt respectievelijk 1,48; 1,58; 1,77.

De daling van de ratio weerstandsvermogen ten opzichte van de jaarrekening 2019 wordt voornamelijk veroorzaakt door:

- De stijging van de benodigde weerstandscapaciteit als gevolg van een gewijzigd risicoprofiel ten opzichte van het jaarrekening 2019;
- De daling van de vrije algemene reserve door de overheveling naar de weerstandsreserve;

- De daling van de vrije algemene reserve ter afdekking van tekorten uit de Tussenrapportages.

Gebaseerd op de hierna opgenomen tabel¹ valt het weerstandsvermogen in klasse C. Dit duidt op een weerstandsvermogen dat NIET meer voldoet aan de in het risicomangementbeleid vastgestelde norm (waarderingscijfer B, ratio weerstandsvermogen tussen de 1,4 en 2,0).

1. De normtabel is ontwikkeld door het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement in samenwerking met de Universiteit Twente. Deze tabel biedt een waardering van de berekende ratio.

Paragraaf B- Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Weerstand velden		
Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	>2.0	Uitstekend
B	1.4-2.0	Ruim voldoende
C	1.0-1.4	Voldoende
D	0.8-1.0	Matig
E	0.6-0.8	Onvoldoende
F	<0.6	Ruim onvoldoende

3. Kengetallen

Om de inzichtelijkheid in de financiële positie van de gemeente te vergemakkelijken voegen we aan deze paragraaf in de begroting en in het jaarverslag kengetallen toe.

Kengetallen	Jaarverslag	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Netto schuldquote	44,57%	41,08%	50,54%	42,96%	43,67%	43,67%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	40,79%	36,32%	46,11%	38,68%	33,77%	31,43%
Solvabiliteitsratio	21,46%	13,43%	17,97%	18,21%	17,15%	18,72%
Structurele exploitatieruimte	-0,07%	0,85%	0,78%	0,55%	0,98%	1,22%
Grondexploitatie	-0,92%	-1,51%	-0,50%	-0,49%	-0,49%	-0,49%
Belastingcapaciteit	104%	103%	98%	98%	98%	98%

Gecorrigeerd cijfers obv begroting 2020

Beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie

Netto schuldquote

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. In de VNG-publicatie 'Houdbare gemeentefinanciën' is aangegeven dat wanneer een schuld lager is dan het begrotingstotaal (<100%) dit als voldoende kan worden beschouwd en boven de 130% als onvoldoende. De netto schuldquote van de gemeente Geertruidenberg is voldoende, echter wel verslechterd ten opzichte van de begroting 2020. Vanaf de begroting 2021 geeft het kengetal een dalend verloop. De ontwikkeling van het kengetal is hiermee neutraal.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Om inzicht te krijgen in hoeverre sprake is van doorlenen, wordt de netto schuldquote weergegeven (netto schuld gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen). Op die manier brengen we in beeld wat het aandeel van de verstrekte leningen is en wat dit betekent voor de schuldenlast. De netto schuldquote van de gemeente Geertruidenberg is voldoende, echter wel verslechterd ten opzichte van de begroting 2020. Vanaf de begroting 2021 geeft het kengetal een dalend verloop. De ontwikkeling van het kengetal is hiermee neutraal.

Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Het eigen vermogen bestaat uit reserves en het resultaat van baten en lasten. In de VNG-publicatie 'Houdbare gemeentefinanciën' is aangegeven dat wanneer een solvabiliteitsratio hoger is dan 30% dit als voldoende kan worden bestempeld en lager dan 20% als onvoldoende.

De ratio voor de gemeente Geertruidenberg is onvoldoende en geeft een wisselend verloop ten opzichte van de jaarrekening 2019. Dit is negatief.

Kengetal grondexploitatie

Grondexploitaties kunnen een forse impact hebben op de financiële positie van een gemeente. De boekwaarde van de grond is van belang, omdat deze terugverdiend moet worden bij de verkoop. Boekwaarden worden afgezet tegen de totale baten. Er is geen norm voor deze ratio. Het kengetal voor de grondexploitatie van de gemeente Geertruidenberg is licht gestegen ten opzichte van de jaarrekening 2019. De totale boekwaarde van de grondexploitatie is negatief geworden (de gerealiseerde baten overschrijden de gerealiseerde lasten). Dit is positief.

Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van het evenwicht van de begroting wordt er ook gekeken naar de structurele en incidentele lasten en baten. Voorbeeld van structurele baten zijn de algemene

Paragraaf B- Weerstandsvermogen en risicobeheersing

uitkering en eigen belastinginkomsten. Bij structurele lasten zijn dat bijvoorbeeld personeelslasten, kapitaallasten en bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen. Een begroting waarvan de structurele baten dan ook hoger zijn dan de structurele lasten is dan ook meer flexibel dan een begroting, waarbij de structurele baten en lasten in evenwicht zijn. Er is geen norm voor deze ratio. De structurele exploitatieruimte van de gemeente Geertruidenberg is voor de begroting 2021 en verdere jaren voor alle jaren positief. De structurele exploitatieruimte geeft een stijgend verloop, dit is positief.

Belastingcapaciteit

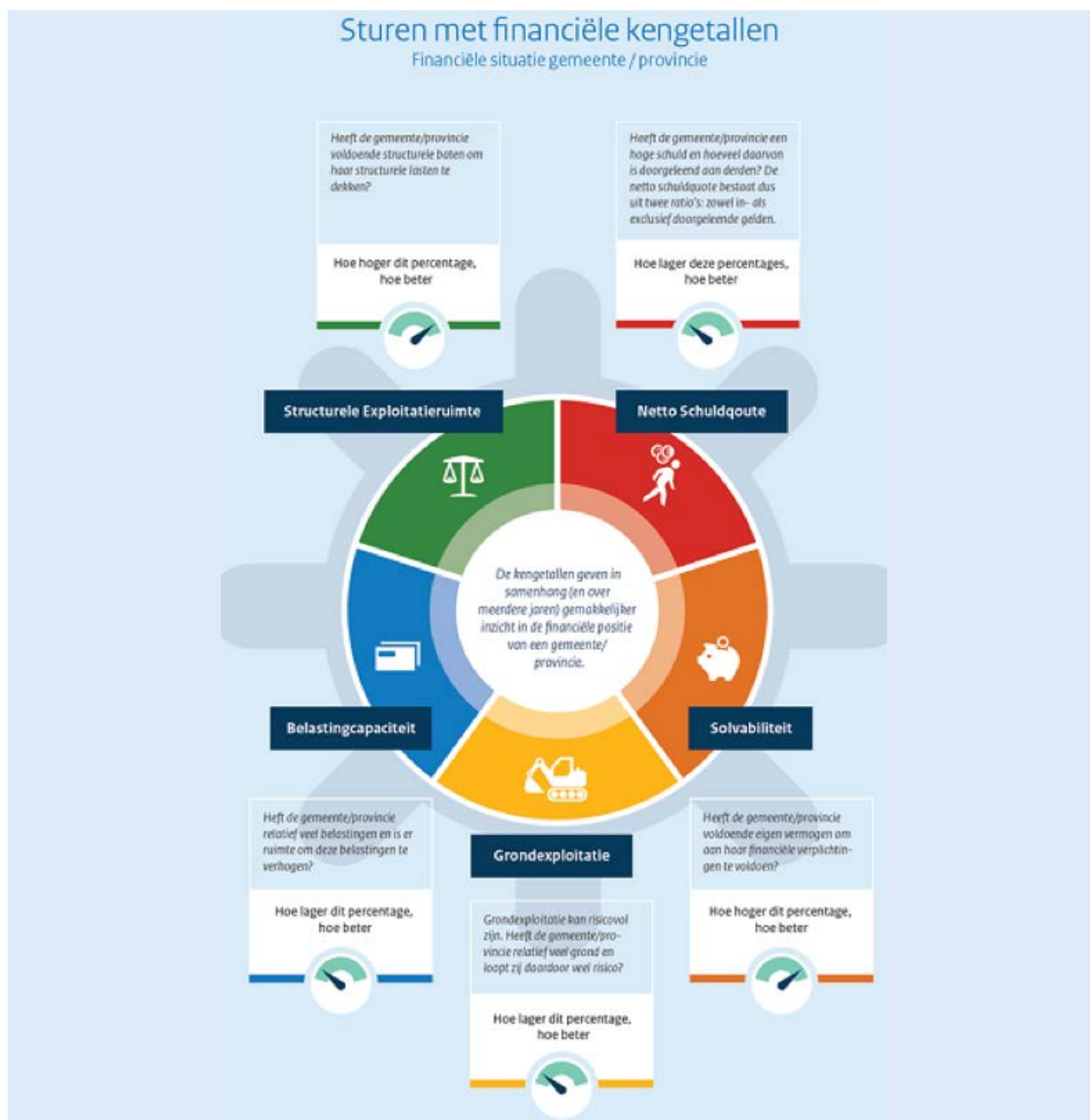
De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Het Centrum voor Onderzoek voor de lagere overheden (Coelo) publiceert deze lasten jaarlijks. Bij de berekening van het kengetal worden de gemeentelijke woonlasten afgezet tegen het landelijk gemiddelde. Er is geen norm voor deze ratio. De totale woonlasten van de gemeente Geertruidenberg liggen lager

dan het landelijk gemiddelde en geven een dalend verloop ten opzichte van de jaarrekening 2019. Dit is positief.

Samenhang

De kengetallen moeten in samenhang worden gezien. De kengetallen schuldquote liggen binnen de norm van de VNG maar zijn wel gestegen. De solvabiliteit ligt onder de norm van de VNG. De beoordeling van de structurele exploitatieruimte heeft vooral waarde in meerjarig vooruitblikkend perspectief. Hier is zichtbaar dat dit percentage is verbeterd, het geen betekent dat er "vrije" ruimte aanwezig is. Het kengetal grondexploitatie is negatief, dit is een positieve ontwikkeling. Op basis van de huidige cijfers kan geconcludeerd worden dat de trend van de kengetallen licht positief is. Het monitoren van de ontwikkeling van de kengetallen naar de toekomst is van belang.

Zie ook de figuur (bron: Ministerie van Binnenlandse zaken en koninkrijk relaties)

Paragraaf C - Onderhoud kapitaalgoederen

Het BBV schrijft voor dat de paragraaf betreffende het onderhoud van kapitaalgoederen ten minste de volgende kapitaalgoederen bevat:

- a. wegen;
- b. riolering;
- c. water;
- d. groen;
- e. gebouwen.

Van de kapitaalgoederen wordt aangegeven:

- a. het beleidskader;
- b. de uit het beleidskader voortvloeiende financiële consequenties;
- c. de vertaling van de financiële consequenties in de begroting.

In deze paragraaf lichten wij daarnaast de consequenties toe van het gekozen kwaliteitsniveau voor kapitaalgoederen binnen het beleidskader.

Algemene uitgangspunten

De gemeente beheert ongeveer 310 hectare aan openbare ruimte. Onder deze openbare ruimte vallen: wegen, riolering, waterpartijen en openbaar groen. Verder rekenen wij alle virtuele objecten (niet zichtbaar zoals kadastrale grenzen) en reële objecten (zichtbaar, zoals een bouwwerk) onder, op en boven de grond als taak toe aan de openbare ruimte. Gebouwen behoren niet tot de openbare ruimte, maar nemen we wel als kapitaalgoed mee. Hieronder geven we voor deze kapitaalgoederen een nadere beschrijving van de wijze van beheer en onderhoud. Het beleid voor het onderhoud van de kapitaalgoederen is onder meer opgenomen in het overzicht kaderstellende beleidsnota's en beheerplannen.

Wetgeving

In januari 2020 is er een nieuwe Notitie "Materiële vaste activa" gepubliceerd. Vanaf het begrotingsjaar 2021 is de gehele notitie van kracht. Tevens heeft de Provincie Noord Brabant onlangs "Handreiking onderhoud kapitaalgoederen" als toevoeging op deze notitie uitgebracht. De notitie "Materiële vaste activa" behandelt de wijze van activeren, waarden en afschrijven van activa en het onderhoud van kapitaalgoederen. Ook zijn aandachtspunten voor de financiële verordening opgenomen.

Onderhoudskosten worden gemaakt om het object gedurende de levensduur op een bepaald kwaliteitsniveau te houden of weer te krijgen (naar behoren laten functioneren en een bepaalde representativiteit laten behouden). Onderhoud kan worden onderscheiden in groot onderhoud en klein onderhoud.

Klein onderhoud

Bij klein onderhoud gaat het om dagelijkse reparaties die noodzakelijk zijn om het object in goed werkende en veilige staat

te houden tegen een van te voren vastgesteld kwaliteitsniveau. Hierbij moet worden gedacht aan maatregelen die noodzakelijk zijn om het object blijvend naar behoren te laten functioneren of haar representativiteit te laten behouden. Klein onderhoud is het onderhoud dat vanaf het eerste of het lopende planjaar op een klein gedeelte van het object wordt uitgevoerd. Uitgaven lopen altijd via de exploitatie.

Groot onderhoud

Lasten van groot onderhoud ontstaan na een langere periode van gebruik van een object als gevolg van slijtage. Groot onderhoud is in de regel gepland onderhoud van veelal ingrijpende aard als gevolg van slijtage, dat op een substantieel deel van het object wordt uitgevoerd en na een langere periode van gebruik moet worden verricht.

Boeking van uitgaven

Indien de gemeente werkt met een voorziening voor groot onderhoud dienen alle uitgaven die daadwerkelijk zijn opgenomen in het beheersplan direct op deze voorziening geboekt te worden. Andere uitgaven voor groot onderhoud die niet zijn opgenomen in het onderhoudsplan, moeten ten lasten van de exploitatie worden geboekt. Ook als er geen voorziening is, dienen de kosten ten laste van de exploitatie te worden geboekt.

Beleidskader - Beheerplannen

Wij werken zoveel mogelijk met beheerplannen. Deze plannen geven over meerdere jaren inzicht in onderhoudsmaatregelen en benodigde financiële middelen om de functie van de beheerobjecten te kunnen waarborgen. De basis voor een beheerplan is o.a. het door de raad vastgestelde beleidskader met daarin het onderhoudsniveau. Het beheerplan en onderhoudsniveau van de beheerobjecten (kapitaalgoederen) is maatgevend voor de uitvoering van de werkzaamheden en voor de onderhoudslasten in het betreffende jaar. Uitsluitend de geplande onderhoudslasten (die van jaar tot jaar kunnen variëren) waarvoor gespaard wordt, mogen ten lasten van de voorzien worden gebracht. Eventuele onderhoudslasten die niet in het beheerplan zijn opgenomen moeten rechtstreeks ten lasten van de exploitatie komen.

Voor Openbare Verlichting en Groen is gekozen om deze niet via een voorziening te laten lopen maar de kosten rechtstreeks via de exploitatie te laten lopen. Voor Groen wordt er met bestekken gewerkt met daarin vastgelegde jaarlijkse onderhoudswerkzaamheden aan bomen, plantsoenen, gazons en dergelijke die ervoor zorgen dat de door de raad vastgestelde kwaliteitsniveaus geborgd worden.

Voor Openbare Verlichting wordt door de raad een beheerplan vastgesteld. De vastgestelde kwaliteitsniveaus worden binnen dit plan geborgd en de uitgaven passen binnen door de raad beschikbaar gestelde exploitatie en investeringsbudgetten.

Paragraaf C- Onderhoud kapitaalgoederen

In de onderstaande tabel staan de onderhouds- en beheerplannen met de door de raad vastgestelde onderhoudsniveaus en of er wel of geen voorziening is ingesteld. In de tweede tabel is het jaar van ingang van het

onderhouds- en beheersplan opgenomen en het jaar waarin het plan geactualiseerd moet worden. Een nieuw plan dient uiterlijk na 5 jaar opgesteld te worden of eerder indien er significante wijzigingen zich voordoen.

Beheersplan	Voorziening	Onderhoudsniveau
Wegbeheer	Ja	C
Infrastructurele kunstwerken	Ja	Geen onderhoudsniveau. Constructie Risicoscan (CRS) klasse 1-5
Openbare Verlichting	Nee	Geen onderhoudsniveau. Alle nieuwe verlichting dient te voldoen aan Richtlijnen Openbare verlichting 2011 (ROVL 2011) NEN3140 en NEN1010. Openbare verlichting ouder dan 2011 moet voldoen aan richtlijn OVL.
Riolering	Ja	Geen onderhoudsniveau - Verbreed GRP+ 25 april 2017 gemalen NEN3140 - BRL14020, riool inspectie NEN-EN 13580-2
Binnenhavens / Baggeren	Ja	Geen onderhoudsniveau. Volgende beleid 1. Besluit bodemkwaliteit, 2. Kaderrichtlijn water, 3. Legger en Keur WSBD categorie A, B en C, 4. Waterwet, 5. Natuurwet.
Gebouwen	Ja	Basis is kwaliteitsniveau 3 "redelijke conditie", plaatselijk zichtbare veroudering, functievervulling niet in gevaar. Voor gebouwen die gesloopt of verkocht worden kan gekozen worden voor een lager kwaliteitsniveau.
Groen	Nee	Geen onderhoudsniveaus Onkruid op verharding - centrumgebied A - woon- en buitengebied B

Beleidsplan	1e jaar	Nieuw Plan	Toelichting
Wegbeheer	2015	2020	Plan komt in december 2020 in de raad.
Infrastructurele kunstwerken	2019	2024	
Openbare Verlichting	2015	-	Er wordt een beheerplan opgesteld, alle uitgaven lopen direct via de exploitatie. Geen voorziening.
Riolering	2017	2022	
Binnenhavens / Baggeren	2019	2024	
(onderwijs) Gebouwen	2019	2024	
Groen	-	-	Bestekken worden jaarlijks opgesteld. Alle uitgaven lopen direct via de exploitatie. Geen voorziening.

Het meerjarig-onderhoudsplan wegbeheer is in een afrondende fase en wordt in december 2020 aangeboden aan de gemeenteraad ter vaststelling. Bij het vaststellen van de begroting 2021 verzoeken wij u daarom de looptijd en werkingsduur van het meerjarenonderhoudsplan wegen te verlengen tot en met 31-12-2020. Voorbereidingen voor het maken van een nieuw beheerplan openbare verlichting zijn gestart. Dit plan zal in 2021 aan de raad worden aangeboden. Bij het vaststellen van de begroting 2021 verzoeken wij u daarom de looptijd en werkingsduur van het beheerplan Openbare Verlichting te verlengen tot en met 31-12-2021.

Algemene Beleids- en beheerkaders

De landelijk geformuleerde normen en richtlijnen vormen het uitgangspunt voor de beleids- en beheerkaders. Deze wijze van werken geeft richting aan kwaliteitsniveaus en beheermethodieken en dient als referentie en toetssteen voor onze gemeentelijke normen en aanpak.

De plannings zijn en worden gericht op het voorkomen van achterstallig onderhoud en schadeclaims.

De door de raad vastgestelde kwaliteitsniveaus worden geborgd binnen de daarvoor door de raad beschikbaar gestelde budgetten. Om beter in te kunnen spelen op de beleving en de wensen van de gebruiker van de openbare ruimte wordt gewerkt in wijkteams.

Planningen

De plannings zoals deze voortkomen uit de beheerplannen, zijn conceptplanningen. We beoordelen vooraf aan de uitvoering of de aanpak noodzakelijk is. De plannings zijn in die zin dan ook dynamische documenten. Ook speelt de integrale aanpak, participatie en vraaggericht werken een bepalende rol voor de jaarlijkse planning.

Groenrenovaties en werken aan de openbare verlichting volgen meestal de straatwerkzaamheden. Deze volgen op hun beurt veelal de rioolwerkzaamheden. Ook om deze redenen kunnen we afwijken van de jaarschijfopgave uit de beheerplannen.

Paragraaf C- Onderhoud kapitaalgoederen

Integrale werkzaamheden

Voor de uitvoering van beleids- en beheertaken geldt dat deze zoveel mogelijk integraal tot stand komen. Op deze wijze nemen we bij de aanpak van een weg zo nodig ook de riolering, de openbare verlichting, het groen en verkeersmaatregelen mee.

Belangrijkste uit te voeren integrale beheer- en additionele werken in 2021, 2022 en 2023 bestaan uit:

- Ravelijn fase 2 en 3
- Valeriaanstraat
- Namer en omgeving
- Beethovenlaan
- Emmaweg

Vertaling van de financiële consequenties in de begroting

Tabellen: Vertaling van de financiële consequenties in de begroting.

Nr	Voorziening	01-01-2021	Storting	Onttrekking	01-01-2022	Storting	Onttrekking
509	Onderhoud gem. eigendommen **	578.937	340.000	326.246	592.691	340.000	557.174
544	Riolering	4.409.699	-12.638	36.000	4.361.061	86.400	0
533	Baggeren / Binnenhavens	134.648	60.000	0	194.648	60.000	0
501	Geprogrammeerd onderhoud wegen*	0	837.000	837.000	0	1.040.000	1.040.000
508	Infrastructurele werken	161.218	110.000	126.150	145.068	110.000	129.834
		5.284.502	1.334.362	1.325.396	5.293.468	1.636.400	1.727.008

Nr	Voorziening	01-01-2023	Storting	Onttrekking	01-01-2024	Storting	Onttrekking	01-01-2025
509	Onderhoud gem. eigendommen **	375.517	340.000	261.390	454.127	340.000	784.935	9.192
544	Riolering	4.447.461	104.808	0	4.552.269	22.191	0	4.574.460
533	Baggeren / Binnenhavens	254.648	60.000	60.834	253.814	60.000	60.834	252.980
501	Geprogrammeerd onderhoud wegen*	0	1.040.000	1.040.000	0	1.040.000	1.040.000	0
508	Infrastructurele werken	125.234	110.000	129.361	105.873	110.000	133.269	82.604
		5.202.860	1.654.808	1.491.585	5.366.083	1.572.191	2.019.038	4.919.236

* obv van nieuw plan, minimum variant, stortingen gelijk aan ontrekking.

* Voorziening in 2021 op nul ivm reservering achterstallig onderhoud.

** Storting was 372.000 euro, 32.000 af voor klein onderhoud

Nr	Kapitaalgoederen	Gemiddelde investering	Gemiddeld Jaarbudget
-	Openbare Verlichting	100.000	130.000
-	Groen		350.000

Paragraaf D - Financiering

In deze paragraaf maken we de financieringsfunctie transparant. We leggen de basis voor het sturen, beheersen en controleren van de financieringsfunctie. Het Treasurystatuut (maart 2016) geeft de infrastructuur voor de inrichting van de financieringsfunctie, terwijl de uitwerking zijn weerslag vindt in de paragraaf financiering in de begroting. In de paragraaf bij de jaarstukken verstrekken we de verantwoordingsinformatie.

De doelstellingen van de treasuryfunctie van de gemeente Geertruidenberg zijn:

- Het verzekeren van een duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities, zodat te allen tijde in de behoefte aan financiële middelen kan worden voorzien teneinde de door de raad vastgestelde programma's te kunnen uitvoeren;
- Het beschermen van de gemeentelijke vermogenswaarden en de resultaten tegen ongewenste financiële risico's zoals renterisico's, koersrisico's, kredietrisico's, liquiditeitsrisico's en valutarisico's;
- Het optimaliseren van de renteresultaten binnen de kaders van de Wet financiering decentrale overheden (fido) respectievelijk de limieten en richtlijnen van het Treasurystatuut;
- Het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities.

Met het opstellen van deze paragraaf benoemen we ook die onderdelen die in de verordening ex. 212 GW en de artikelen van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) zijn opgenomen. Met ingang van de begroting 2018 zijn de bepalingen uit de notitie Rente 2017 van de commissie BBV in werking getreden. Hiermee wordt aanbevolen de effecten uit deze notitie toe te lichten en gebruik te maken van een rente schema ten behoeve van de rentetoerekening.

Risicobeheer

Renterisicobeheer

Berekening van de kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is een bedrag ter grootte van een percentage van het totaal van de jaarbegroting bij aanvang van het begrotingsjaar. De gemiddelde netto-vlootende schuld mag deze limiet niet overschrijden. Dit betekent dat voor dit bedrag geen langlopende geldlening hoeft te worden aangetrokken.

Toegestane kasgeldlimiet: (Bedragen x € 1.000)

Omvang begroting per 1 januari 2021 (jaarschijf 2021 van de begroting 2020) € 50.324 Kasgeldlimiet in % van de grondslag 8,5% Kasgeldlimiet in bedrag € 4.277 .

Bij drie achtereenvolgende kwartalen met overschrijdingen moeten wij de Provincie als toezichthouder inlichten en aangeven hoe we aan de kasgeldlimiet zullen voldoen. Vooralsnog wordt ingeschat dat deze situatie zich niet zal voordoen.

Berekening van de renterisiconorm

De renterisiconorm is een bedrag ter grootte van een percentage van het begrotingstotaal (totale lasten van de begroting) bij aanvang van het dienstjaar. Tegen dit bedrag zetten wij het bedrag af dat wij in het lopende jaar aan aflossingen moeten betalen, vermeerderd met het bedrag van de geldleningen waarvan de rente herzien mag/kan worden. Ook deze norm mogen wij niet overschrijden.

Renterisiconorm en renterisico's van de vaste schuld per 01-01-2021

Renterisico op vaste schuld	2021 budget	2022 budget	2023 budget	2024 budget
1a. Renteherziening op vaste schuld o/g				
1b. Renteherziening op vaste schuld u/g				
2. Netto renteherziening op vaste schuld (1a – 1b)				
3a. Nieuw aangetrokken vaste schuld (o/g)				
3b. Nieuw verstrekte lange leningen (u/g)				
4. Netto nieuw aangetrokken vaste schuld (3a – 3b)				
5. Betaalde aflossingen	3.195	3.165	2.572	1.249
6. Herfinanciering (laagste van 4 en 5)				
7. Renterisico op vaste schuld (2 + 6)				

Renterisiconorm	2021 budget	2022 budget	2023 budget	2024 budget
8. Stand begrotingstotaal per 1 januari (o.b.v. jaarschijf 2021 v/d begroting 2020)	50.184	49.691	49.743	49.743
9. Het bij ministeriële regeling vastgestelde percentage	20	20	20	20
10. Renterisiconorm	10.036	9.938	9.948	9.948

Toets renterisiconorm	2021 budget	2022 budget	2023 budget	2024 budget
10. Renterisiconorm	10.036	9.938	9.948	9.948
7. Renterisico op vaste schuld				
11. Ruimte(+) / Overschrijding(-) (10 – 7)	10.036	9.938	9.948	9.948

(Bedragen x EUR 1.000)

Debiteurenrisicobeheer

De openstaande vorderingen belichten wij periodiek. Zodra daartoe aanleiding is brengen wij de dubieuze posten ten laste van de voorziening dubieuze debiteuren. Onderstaand overzicht geeft de stand van de voorzieningen weer per 1 januari 2020 (jaarverslag 2019):

Voorziening dubieuze debiteuren

uitkeringen: (x € 1.000)

Omschrijving	Saldo per 01-01- 2020
debiteuren algemene dienst en belastingen	76
debiteuren saneringskredieten	7
debiteuren uitkeringen sociale zaken	542
Totaal	635

Bij het opmaken van de jaarrekening 2020 bekijken wij of deze voorzieningen toereikend zijn. We zullen zo nodig de voorziening aanvullen of afromen.

Kredietrisicobeheer

De kredietrisico's beperken we door uitsluitend gelden uit te zetten bij kredietwaardige partijen. In het treasurystatuut hebben we bepaald dat dit Nederlandse overheden en kredietwaardige partijen zijn met minimaal A-rating van minstens 2 erkende ratingbureaus. Het verplichte Schatkistbankieren beperkt de kredietrisico's.

Intern liquiditeitsbeheer

In het kader van het opstellen van de begroting 2021 maken wij een inschatting van het financieringstekort of -overschot. Per 1 januari 2021 schatten we het tekort op € 11 miljoen. Onderdeel daarvan is de toename van de boekwaarde als gevolg van de gevoteerde investeringen 2019 en 2020. Voor de berekening van het financieringssaldo gaan we op het moment van opstellen van de begroting 2021 ervan uit dat we deze middelen ook werkelijk uitgeven of ontvangen.

Periodiek stellen we de liquiditeitsbegroting bij. Hiermee vergroten we het inzicht in het beheer van de dagelijkse saldi en het financieren c.q. uitzetten van middelen tot een periode van één jaar. Eventuele overschotten beheren we zo efficiënt mogelijk conform de regels van het Treasurystatuut. Op deze manier proberen we de financieringskosten zo laag mogelijk te houden. Sinds eind 2013 moeten we overtollige middelen bij de schatkist beleggen. De rentevergoeding hiervoor is gebaseerd op het Eonia percentage (-/- 0,467% d.d. 18-8-20 Nb: dit is het interbancaire rentetarief voor de Euro zone).

Paragraaf D - Financiering

Gemeentefinanciering Financiering

Financiering omvat het aantrekken van de benodigde financiële middelen voor een periode van minimaal één jaar. Deze middelen

kunnen bestaan uit zowel eigen als vreemd vermogen. Per 1 januari blijkt de volgende financieringsstructuur en -verhouding:

Geprognosticeerde balans 01-01-2021		
Bezit	Debet	Credit
Activa	61.166	
Vorraden	-260	
	60.906	
Vermogen		
Eigen vermogen		10.092
Voorzieningen		8.185
Voorzieningen tegen contante waarde		2.303
Langlopende schuld		25.038
Vlottende passiva		4.200
		49.918
Financieringstekort		11.088

(Bedragen x EUR 1.000)

In de geprognosticeerde balans geven we inzicht in de financieringstekort. In de loop van 2021 bekijken we of we geldleningen moeten aantrekken. Voor de berekening van de rentelasten gaan we ervan uit om het bedrag van de kasgeldnorm van € 4 miljoen ook met kasgeld te financieren.

Voor het eventueel aantrekken van financieringsmiddelen maken we geen gebruik van derivaten zoals warrants, opties en dergelijke.

Geldleningen

Het totaal van de opgenomen vaste geldleningen bedraagt per 31 december 2020 € 25.037.990.

In totalen betreft het voor het jaar 2021		
Saldo begin 2021		25.038
Opgenomen		
Aflossingen	3.195	
Saldo ultimo 2021		21.842

(Bedragen x EUR 1.000)

Schema rentetoerekening begroting 2021

a.	De externe rentelasten over de korte en lange financiering	487
	Rente fin. tekort (20 mln à 0,3%)	
b.	De externe rentebaten (idem)	0
	Saldo rentelasten en rentebaten	487
c1	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	3
c2	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend (bv riolering)	
c3	De rentebaar van door verstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (=projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	
	Aan taakvelden toe te rekenen rente	490
d1	Rente over eigen vermogen	-
d2	Rente over voorzieningen	-
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	490
e	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	479
f.	Rente resultaat op het taakveld treasury	11

Uitzetting

- Berekend percentage renteomslag voor de begroting 2021 is 0,7% terwijl we m.i.v. 2021 tegen 0,75% doorbelasten. (2020 0,75%).
- Voor de berekening van rentelasten voor de grondexploitatie wordt uitgegaan van 1,35% (2020 1,95%);
- Voor de berekening van rentelasten van het financieringstekort 2021 wordt uitgegaan van 0,3% (2020 0,3%); het bedrag van de kasgeldnorm is tegen nul % meegenomen;
- De rentelasten van voorgenomen investeringen (IP) zijn ook berekend tegen 0,75% (2020 0,75%, stelpost IP);
- Vanaf 2018 wordt geen bespaarde rente over de eigen financieringsmiddelen berekend.
- In de staat van activa zijn een aantal uitgegeven geldleningen geactiveerd. Het betreft geldleningen aan:
 - Stimuleringsfonds Volkshuisvesting
 - Slotuitkering liquidatie Hypotheekfonds Noord Brabantse Gemeenten (is inmiddels afgelost)
 - Deelnemingen (o.a. BNG, Brabant Water)
 - Diversen

In totalen betreft het voor het jaar 2021:

(Bedragen * € 1.000)	
Saldo begin van het jaar	2.693
Vermeerderingen	0
Aflossingen/verminderingen	0
Saldo 31-12	2.693

Relatiebeheer

De gemeente heeft met de NV BNG te Den Haag periodiek overleg, omdat bij deze bank de meeste en grootste mutaties plaatsvinden. Bij de Rabobank houden we ook een rekening-courantverhouding aan. Met deze bank onderhouden we op incidentele basis contact.

Geldstromenbeheer

Het aantal rekening-courantverhoudingen hebben we teruggebracht om het geldstroombeheer overzichtelijker te maken.

Saldo- en liquiditeitsbeheer

Het schatkistbankieren bepaalt sinds december 2013 het saldo- en liquiditeitsbeheer. Overtollige middelen moeten immers bij de schatkist worden belegd. Als dit van toepassing is worden saldi periodiek afgeroomd. Hiervoor hebben we een aparte bankrekening geopend (bij de huisbankier) die bij het ministerie is geregistreerd. Het drempelbedrag bedraagt 0,75% van ons begrotingstotaal 2021 € 376.000. In de toelichting op de balans van de jaarrekening wordt ten aanzien van de werkelijkheid gerapporteerd.

Administratieve organisatie

De administratieve organisatie voeren we uit conform de verantwoordelijkheden en bevoegdheden van het vastgestelde Treasurystatuut.

Informatievoorziening

De beleidsmatige informatieverstrekking vindt zijn basis in het Treasurystatuut. Met de treasury paragraaf bij de begroting en jaarrekening doen we periodiek verslag. In de tussenrapportage melden we relevante zaken. Ook verstrekken we periodiek informatie aan het CBS en de Provincie.

Met de invoering van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is de informatie voor het CBS (lv3= Informatie voor derden) nog belangrijker geworden. De door de gemeenten aangeleverde informatie vormt de basis voor het berekenen van het EMU-saldo. Niet correcte of tijdige aanlevering van de gegevens kan in de toekomst boetes tot gevolg hebben.

Wet Hof/EMU-saldo

De door de gemeenten aangeleverde informatie vormt de basis voor het berekenen van het EMU-saldo. Op 18 januari 2013 is een akkoord afgesloten waarbij onderscheid is gemaakt tussen een genormeerd saldopad en een saldo-ambitie. Als de ambitie niet wordt gerealiseerd leidt dit echter niet direct tot maatregelen, terwijl daarnaast is afgesproken dat geen sanctie voor de gemeenten volgt als ook geen sanctie uit Europa volgt.

Nieuwe kengetallen

Op basis van de nieuwe richtlijnen van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) zijn we verplicht een aantal (nieuwe) kengetallen verplicht gesteld.

Dit betreft voor de treasury:

- netto schuldquote;
- netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen;
- solvabiliteitsratio.

Hoewel de berekening van deze ratio's is gekoppeld aan de informatie op de balans moeten deze, op basis van de richtlijnen (BBV), voor de vergelijkbaarheid worden gepresenteerd in de paragraaf weerstandsvermogen. Korthedshalve verwijzen wij u naar deze paragraaf.

Paragraaf E - Bedrijfsvoering

In deze paragraaf worden de belangrijkste ontwikkelingen en de stand van zaken binnen de gemeentelijke bedrijfsvoering beschreven.

Doorontwikkeling organisatie

In 2015 hebben we de missie, visie en kernwaarden voor de gemeentelijke organisatie vastgesteld. Deze hebben we in 2019 aangescherpt en van daaruit zijn we verder gegaan met onze organisatieontwikkeling.

Missie

We zijn een betrouwbare en verbindende partner.

Visie

Wij zijn een wendbare organisatie die optimaal schakelt op veranderingen. Onze medewerkers tonen eigenaarschap en krijgen ruimte en vertrouwen om zich te ontwikkelen. Vanuit die kracht zoeken wij de verbinding met onze omgeving en partners.

Kernwaarden

- Betrokken
- Ondernemend
- Professioneel

Om te komen tot een wendbare organisatie hebben we 2 pijlers waar we onze strategie op richten:

- Zelf organiserend vermogen
- Opgave gericht werken

Dit vanuit de gedachte dat de maatschappelijke opgaves de start vormen van ons werk. Samen met bestuur, inwoners, maatschappelijke partners en ondernemers moeten we onze medewerkers inzetten op hun talenten. Van onze medewerkers vraagt dit onder meer persoonlijk leiderschap en integraal denken en handelen.

Om deze twee pijlers onder de organisatieontwikkeling verder vorm te geven hebben we verschillende acties ondernomen. Als start is in een organisatie brede bijeenkomst stilgestaan bij de visie en strategie en vervolgens is dit vertaald naar de betekenis voor elk cluster. Inmiddels zijn in elk cluster ongeveer 2 teams aan de slag gegaan met hun ontwikkeling naar zelforganisatie. Elk team doet dit vanuit zijn eigen tempo en situatie. Daarnaast is gestart met een pilot op gebied van opgavegericht werken; de opgave duurzaamheid. Op dit moment hebben we een pas op de plaats gemaakt aangezien we nog niet de capaciteit hebben om dit verder op te pakken. Inmiddels is dit weer in volle gang en is de verwachting dat we dit richting het eind van het jaar weer goed kunnen oppakken. In de loop van 2021 zullen we de pilot evalueren en bepalen hoe we hiermee verder gaan. Eind 2019 is er bovendien een medewerkers onderzoek uitgevoerd om meer inzicht te krijgen waar we als organisatie nu staan en wat de aandachtspunten zijn. Dit onderzoek is goed ingevuld door 87% van de medewerkers. De uitkomsten hebben we binnen de clusters besproken

via workshops, begeleid door een trainer van Effectory. We hebben daar gezien de huidige situatie online workshops aan toegevoegd. Daarnaast zijn er verschillende mogelijkheden voor de medewerkers om individuele en generieke opleidingen te volgen. Ook het MT en DT zal dit jaar nog starten met een Management Development traject om te kijken hoe de aansluiting bij de koers van de organisatie nog beter kan.

Juridische kwaliteitszorg

Ook vanuit juridische kwaliteitszorg wordt aansluiting gezocht bij de uitgangspunten op het gebied van dienstverlening uit het raadsprogramma. We willen het ingezette traject van pre-mediation in 2021 voortzetten. Contractmanagement blijft ook een speerpunt. Ook wordt gezocht naar mogelijkheden voor aansluiting op een goede juridische databank binnen de huidige beschikbare middelen. Met een goede juridische databank is informatie uit wetgeving, jurisprudentie en literatuur vlotter en betrouwbaarder beschikbaar.

In 2021 is een onderzoek naar een digitaal systeem voor een efficiënte behandeling van bezwaren en beroepen gewenst. Het aantal bezwaarschriften neemt niet af, neemt eerder toe. Nu wordt het handmatig bijgehouden, worden overzichten handmatig gemaakt. Er is behoefte aan een systeem dat niet bewerkelijk en onderhoudsgevoelig is, waarmee overzichten snel beschikbaar zijn, met een goede termijnbewaking en tijdige signalen. In 2021 treden nieuwe wetten in werking:

- De wijziging van Wet elektronische bekendmaking: deze stelt de elektronische bekendmaking van beleidsregels en de elektronische kennisgeving van vergunningen verplicht per 1 januari 2021 (wij zijn hierop voorbereid) en vanaf 2022 geldt een digitale terinzagelegging.
- De Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer, die wijzigt het onderdeel over het elektronisch bestuurlijk verkeer in de Algemene wet bestuursrecht.
- Daarnaast is de inwerkingtreding van de Wet open overheid (Woo) uitgesteld, maar naar verwachting treedt deze in de loop van 2021 in werking.

Wij brengen de juridische consequenties in beeld en nemen passende maatregelen om als gemeente hiermee om te kunnen gaan.

Personeel en organisatie

De ontwikkelingen in de samenleving vragen om een andere rol van de gemeente en een andere manier van werken van medewerkers. Dat gebeurt onder andere door sterk in te zetten op het zijn van een wendbare organisatie langs de pijlers van zelforganiserende teams en opgavegericht werken. Het is belangrijk dat HR in de organisatieontwikkeling hierbij goede ondersteuning biedt. Daarom maken we binnen de HR een professionaliseringslag en worden onze processen lean ingericht zodat onze diensten nog beter aansluiten.

Daarnaast liggen onze prioriteiten op de thema's als aantrekkelijk

werkgeverschap en het (ver)binden en boeien van medewerkers. Er is sprake van krapte op de arbeidsmarkt. We merken dat het lastiger wordt om voldoende en goed personeel te werven met name in bepaalde functiegroepen als bouwkunde en civiel techniek, ruimtelijke ordening en milieu, automatisering en ICT. Toekomstige medewerkers zijn jongeren (mensen tussen de 21 en 35 jaar) die vaak andere ervaringen en inzichten meebrengen. Dat betekent dat we ons meer richten op het zijn van een aantrekkelijk werkgever en het (ver)binden en boeien van medewerkers. Niet alleen een goede werving, maar ook een goede onboarding en opvolging is belangrijk om medewerkers te behouden.

De clustermanagers zullen, geadviseerd en ondersteund door de HR-adviseurs, in gesprek gaan met de huidige medewerkers over hun wensen en behoeften (loopbaan-, carrièreperspectief). Persoonlijke ontwikkeling of het (aan)leren van bepaalde vaardigheden (competenties) via opleidingen, trainingen, door middel van talentmanagement of anderszins kan een manier zijn om personeel te blijven boeien en te binden aan de gemeente. Tegelijkertijd moeten we ook realistisch zijn wat betreft onze mogelijkheden als kleine gemeente. Daarom zullen we ook in samenwerking met andere (regio)gemeenten moeten zoeken om voldoende carrièreperspectief of doorgroeimogelijkheden aan medewerkers te kunnen bieden.

Knelpuntennotitie Sociaal Domein Gemeentewinkel

Op 9 juli 2020 heeft u de knelpuntennotitie vastgesteld. Daarin is aangegeven dat de knelpunten voor het Sociaal Domein van de Gemeentewinkel nog onderzocht werden. Uit dit onderzoek is gebleken dat formatie-uitbreiding moet plaatsvinden. Het gaat daarbij respectievelijk om een bedrag van € 108.000 structureel en € 60.000 incidenteel (2021), hetgeen in deze begroting is verwerkt. Reden voor deze uitbreiding zijn de uitvoerende taken die onder meer genoemd zijn in hoofdstuk 5 van de begroting (nieuwe Wet Inburgering, nieuwe Wet gemeentelijke Schuldhulpverlening, toename WMO-voorzieningen, uitvoering kostenbeheersing WMO, Beschermd wonen 2021, invoering wet verplichte GGZ, invoering meldcode huiselijk geweld, leerlingenvoer etc.). Een en ander is nader uitgewerkt in de afzonderlijke knelpuntennotitie die u separaat is aangeboden en tevens behandeld wordt bij het vaststellen van de begroting 2021.

Digitale Dienstverlening

Dienstverlening is continu in ontwikkeling. Het afgelopen jaar hebben we gezien dat veel digitaal kan. Persoonlijke aandacht blijft ook nodig. Iedereen moet gebruik kunnen maken van onze dienstverlening. Dit is dan ook het uitgangspunt bij de doorontwikkeling naar innovatieve dienstverlening van de gemeente Geertruidenberg.

Voor 2021 wordt de het dienstverleningsconcept geactualiseerd. Samen met nieuw plan digitale dienstverlening voor de komende jaren vormt dit de basis hoe wij samen inwoners, bedrijven en maatschappelijke partners als gelijkwaardige partners optreden.

Planning en control

De planning en control cyclus (P&C-cyclus) voorziet het gemeentebestuur en de ambtelijke organisatie van actuele en volledige financiële informatie. Dit maakt het mogelijk om het gemeentelijke beleid op een optimale manier te ontwikkelen en uit te voeren. De gemeente Geertruidenberg wil een financieel gezonde gemeente zijn met een transparante en betrouwbare bedrijfsvoering. Onze P&C producten zijn hiervan een goed voorbeeld. In de begroting formuleren we onze doelen zo helder mogelijk en geven we aan wat we gaan doen om deze doelen te bereiken.

In onze jaarstukken en de tussenrapportages leggen we uit hoe we grip op onze uitgaven en inkomsten hebben én behouden. In de tussenrapportages maken we de balans op en sturen we bij waar dit nodig is. Ook in 2021 gaan we drie tussenrapportages opstellen waarbij de focus komt te liggen op de financiële afwijkingen. Gebleken is dat tijdige verslaglegging de mogelijkheid biedt om tussentijds bij te sturen en/of maatregelen te nemen. Wij constateren dat zowel de ambtelijke als bestuurlijke organisatie steeds beter omgaat met budgetbeheersing. Uitzonderlijke incidentele afwijkingen zijn niet altijd voorspelbaar. De beheersing van structurele lasten en baten neemt, met name vanwege de inspanningen op het terrein van tussentijdse financiële verantwoording en verslaglegging, aanzienlijk toe. Onze inwoners mogen immers van ons verwachten dat wij de beschikbare middelen zo doelmatig en doeltreffend mogelijk inzetten.

Onze P&C-producten zijn goed leesbaar, transparant en toegankelijk voor iedereen. We blijven werken aan het voortdurend verbeteren van de informatiewaarde van onze P&C-producten. In 2021 gaan wij daarom investeren in een nieuw softwarepakket (ontsluiting via website) dat moet leiden tot digitale P&C producten. Wij gaan de software inzetten in het proces van begrotings- en jaarstukken en de opstelling van de Turaps. Deze software is toekomstgericht voor iedereen (o.a. toegankelijkheid slechtzienden en slechthorenden) en biedt efficiencyvoordelen met name bij de inzet van de ambtelijke capaciteit en de doorlooptijd van de P&C producten.

In 2020 zijn de jaarrekening 2019 en de begroting 2021-2024 tijdig door de gemeenteraad vastgesteld. Alle begrotingswijzigingen, die het gevolg zijn van raadsbesluiten, zijn eveneens verwerkt in de primitieve begroting zodat de cijfers "begroting na wijziging" een juiste weergave geven van de begrotingsruimte.

Regionale samenwerking

Op diverse beleidsterreinen en binnen verschillende beleidsterreinen vindt samenwerking plaats met (buur) gemeenten. Op het gebied van de decentralisaties werken we (beleidsvoorbereidend) samen met de Dongemond gemeenten (Oosterhout, Drimmelen en Altena). Ook met de Amerstreekgemeenten (Oosterhout en Drimmelen) werken we samen. Op West-Brabants niveau werken we samen in RWB-verband, bijvoorbeeld op het gebied van mobiliteit, economische

Paragraaf E - Bedrijfsvoering

zaken, arbeidsmarktbeleid en ruimtelijke ontwikkeling.
Op een aantal terreinen is die samenwerking niet beperkt tot West-Brabant, maar is ook contact met Midden-Brabant (bijvoorbeeld de Veiligheidsregio en de OMWB).

Effecten coronavirus

We hebben nog steeds volop te maken met het coronavirus en effecten ervan. Daarnaast heeft de organisatie een impactanalyse Corona gemaakt om waar mogelijk en bekend de (mogelijke) effecten van de coronacrisis per beleidsterrein inzichtelijk te maken. De uitgangspunten en maatregelen die we al hadden bepaald blijven ook nog van kracht:
Medewerkers werken zoveel mogelijk vanuit huis. Hiervoor zijn voldoende thuiswerkplekken beschikbaar. Als er toch om kantoor gewerkt wordt volgen we de richtlijnen van het RIVM;
We voeren maatregelen van de landelijke overheid, zoals de ondersteuning voor ZZP'ers uit en handhaven de richtlijnen op straat. Ook pakken we onze rol in maatschappelijke initiatieven. Dit vraagt capaciteit. Ook stellen we prioriteiten. Daarmee kunnen we tot nu toe flexibel inspelen op deze nieuwe vraag.

We voorzien na de coronacrisis op enkele terreinen dat de werkvoorraad met een boeg golf toeneemt, omdat dit nu stilligt, moet worden uitgesteld of prioriteiten zijn gesteld. Wat de exacte impact van deze crisis wordt op onze organisatie en onze gemeente is nog onmogelijk te overzien. De sociaal maatschappelijke en economische impact is nog niet volledig te overzien. Uw raad wordt gedurende de crisis geïnformeerd. Over de impact op ambities, plannings en onze organisatie blijven we u op de hoogte houden in de diverse P&C documenten. In de afgelopen maanden is een aantal voorbereidende werkzaamheden wel uitgesteld, te weten het opstellen van een visie over de omgeving van de Hooipolder (i.v.m. de A27), de aanbesteding van het beheer en de exploitatie van de gemeentelijke zwembaden en het opstellen van een businesscase voor het Ontmoetingscentrum. Daarnaast zien we de eerste contouren van een verschuiving van grootschalige participatiebijeenkomsten naar meer digitale bijeenkomsten bij de voorbereiding van beleid (bijvoorbeeld de definitieve planvorming bij de Wingerdstraat en de Regentenstraat/Vorstenstraat en een webinar vanuit de GGD, Halt, Kredietbank en Novadic-Kentron over het BAVO-project).

Paragraaf F - Verbonden Partijen

In deze paragraaf geven we de ontwikkelingen over de verbonden partijen van de gemeente Geertruidenberg weer.

Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft. Van een bestuurlijk belang is sprake als de gemeente rechtstreeks invloed heeft op de besluitvorming binnen de verbonden partij, door het hebben van vertegenwoordiging binnen het bestuur of door het hebben van stemrecht. Een financieel belang betekent dat de gemeente niet verhaalbare middelen ter beschikking heeft gesteld en dat de gemeente aansprakelijk is als de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt. Concreet betreft het voor de gemeente Geertruidenberg Gemeenschappelijke Regelingen en deelnemingen.

De gemeente Geertruidenberg neemt deel aan de volgende gemeenschappelijke regelingen:

1. Regio West-Brabant, gevestigd te Etten-Leur (RWB).
2. Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant, gevestigd te Tilburg (VRMWB).
3. Regionale Ambulancevoorziening Brabant Midden-West-Noord, gevestigd te Den Bosch (RAV).
4. Openbare Gezondheidszorg West-Brabant, gevestigd te Breda (GGD).
5. Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant, gevestigd te Tilburg (OMWB).
6. Nazorg gesloten stortplaatsen Bavel-Dorst en Zevenbergen, gevestigd te Breda (Nazorg).
7. Sociale Werkvoorziening MidZuid, gevestigd te Oosterhout (WAVA).
8. Uitvoering van de administratieve en inhoudelijke taken betreffende het voorkomen van schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten, gevestigd te Breda (Leerplicht).

In deze paragraaf zijn verder de volgende deelnemingen verwerkt:

- Deelneming in N.V. Brabant Water, gevestigd te Den Bosch.
- Deelneming kapitaal B.N.G., gevestigd te Den Haag.
- Inkoopbureau West-Brabant, gevestigd te Etten-Leur.

Gemeenschappelijke regelingen

In een afzonderlijk voorstel geven wij u een overzicht van de financiële en beleidsmatige uitgangspunten voor de begroting 2022 van deze partijen. In het raadsvoorstel gaan wij eveneens in op de voorgestelde taakstellende bezuiniging van 5% voor 2022 aan een vijftal Verbonden Partijen.

Het betreft hier de volgende Verbonden Partijen (incl. het bedrag):

- Veiligheidsregio € 60.000
- Wava/MidZuid € 15.000
- RWB € 28.955
- OMWB € 16.000
- GGD € 38.000

In het kader van het Besluit Begroting en verantwoording (BBV) volstaan wij in deze paragraaf met het weergeven van een financieel overzicht.

	RWB	Veiligheidsregio	RAV	GGD	OMWB	nazorg gesloten stortplaatsen	MidZuid	Regionaal bureau Leerplicht
Begroting 2020	672.047	1.258.271	0	767.972	339.469	30.965	304.270	74.942
Begroting 2021	634.520	1.316.095	0	795.977	442.064	30.965	304.658	79.651
Saldo	-37.527	57.824	0	28.005	102.595	0	388	4.709
Eigen vermogen 1-1-2021	504.00	16.732.00	13.749.000	4.469.000	1.843.000	1.115.332	1.654.000	0
Eigen vermogen 31-12-2021	504.000	14.335.000	13.708.000	4.550.000	1.536.000	1.047.371	1.654.000	0
Vreemd vermogen 1-1-2021	4.640.000	16.272.000	25.245.00	10.500.000	4.239.000	26.000.744	7.742.000	1.350.000
Vreemd vermogen 31-12-2021	4.640.000	12.305.000	30.547.000	10.500.00	4.242.000	26.200.744	7.535.000	1.350.000

Paragraaf F - Verbonden Partijen

Brabant Water N.V.

Doel

Deelname in het aandelenkapitaal ter bewerkstelling van een zo hoog mogelijk voorzieningenniveau voor de individuele gebruiker.

Ontwikkelingen 2021

Brabant Water NV is enerzijds een bedrijf zoals alle andere, waar bij efficiëntie, effectiviteit, klantgerichtheid en innovatie belangrijke pijlers zijn onder de bedrijfsvoering. Anderzijds onderscheidt het bedrijf zich doordat deze bedrijfsvoering niet gericht is op winst(maximalisatie), maar op de borging van de kwaliteit en continuïteit van de (drink)

watervoorziening voor de inwoners en het bedrijfsleven in onze provincie. Voor de huidige én toekomstige generaties. Deze doelstelling is op zich weer op tal van manieren te bereiken. Brabant Water kiest hierbij voor een maatschappelijke positionering, waarbij naast de 'P' van Profit ook voldoende aandacht is voor de overige twee 'P's' van de Telos-driehoek: Planet en People. Zij ziet hierbij de stakeholders in (met name) Noord-Brabant in toenemende mate als strategische partners om haar (en hun) doelstellingen te realiseren. Zodat het borgen van een optimale waterlevering gepaard kan gaan met maatschappelijke waarde-toevoeging en publiek vertrouwen.

Financieel belang

Programma	Begroting 2020	Begroting 2021	Vershil
Brabant Water N.V.			
Waarde deelneming (balans)	93.000	93.000	0
Dividend (exploitatie)	0	0	0

Het aandelenkapitaal van de gemeente Geertruidenberg bedraagt 30.182 aandelen (totaal 2.779.595).

BNG Bank

Doel

De BNG Bank, onze huisbankier, is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De BNG Bank is een betrouwbare en eigentijdse bank en expert in het financieren van publieke voorzieningen. Met gespecialiseerde financiële dienstverlening draagt de BNG Bank bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Daarmee is de bank belangrijk voor de publieke taak.

Het eigenaarschap van gemeenten, provincies en de Staat, alsmede het beperkte werkterrein van de bank, bieden financiers het vertrouwen dat het risico van kredietverlening zeer beperkt is. De bank heeft daarmee een uitstekende toegang tot financieringsmiddelen tegen zeer scherpe prijzen. Dit leidt uiteindelijk tot lagere kosten voor de burger voor tal van voorzieningen.

Ontwikkelingen 2021

De dividenduitkering van de BNG Bank in het boekjaar 2020 betreft de winstuitkering over 2019 die in 2020 is verantwoord. De uitbetaling van € 170.000 is voorlopig opgeschort i.v.m. de corona crisis. Op basis van de economische ontwikkelingen en verwachtingen heeft de BNG Bank aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders voorgesteld het dividend te bepalen op 50% van de nettowinst (was 25%; raming € 250.000).

Het renteresultaat en het resultaat financiële transacties zullen in de nabije toekomst gevoelig blijven voor de politieke, economische en monetaire ontwikkelingen. Gezien de aanhoudende onzekerheden acht de bank het niet verantwoord een uitspraak te doen over de verwachte nettowinst 2020. In de begroting wordt er vooralsnog een verlaging van € 130.000 ten opzichte van de primitieve raming 2020 als dividendopbrengst voor 2021 en voor 2022 en verder is € 300.000 opgenomen.

Financieel belang

Programma	Begroting 2020	Begroting 2021	Vershil
BNG Bank			
Waarde deelneming (balans)	303.000	303.000	0
Dividend (exploitatie)	380.000	250.000	-130.000

Het aandelenkapitaal van de gemeente Geertruidenberg bedraagt 133.653 aandelen (totaal 55.690.720).

Deelname in Inkoopbureau West-Brabant (SIW)

Doel

Het Inkoopbureau West-Brabant heeft als doel het bieden (tegen lage kosten) van de beste toegevoegde waarde in inkoopoplossingen voor deelnemende gemeenten, door het ontwikkelen en implementeren van 'Best in Class' inkoopbeleid, processen, methodieken, systemen en training.

De SIW draagt bij aan een continue verbetering van het inkoop- en aanbestedingsbeleid, van de implementatie van dit beleid in de praktijk binnen de aan de SIW deelnemende gemeenten en aan borging van inkoop binnen het werkproces. De dienstverlening vanuit de Stichting Inkoopbureau West-Brabant is gericht op de professionalisering van het inkoop en aanbestedingsbeleid van elke deelnemende gemeente. De kernactiviteiten zijn:

- het begeleiden en uitvoeren van zowel individuele als gezamenlijke inkoop- en aanbestedingstrajecten;

- het opstellen van inkoopplannen;
- het uitvoeren van inkoopscans en –evaluaties;
- het mede helpen opstellen van het inkoop- en aanbestedingsbeleid;
- het fungeren als vraagbaak/helpdesk op het gebied van inkoop en aanbesteding binnen een gemeente.

Ontwikkelingen 2021

De gemeente Geertruidenberg neemt jaarlijks 176 dagdelen ondersteuning af van het Inkoopbureau. Deze ondersteuning wordt in 2021 ingezet voor aanbestedingstrajecten.

Het betreft hier tevens een aantal regionaal opgezette aanbestedingstrajecten. Zoveel mogelijk wordt getracht lokale aanbieders te betrekken bij deze aanbestedingstrajecten. De inhuur van het Inkoopbureau bij grotere projecten wordt gedekt uit de middelen die voor deze projecten beschikbaar zijn. Als gevolg van Corona is een aantal inkooptrajecten verplaatst naar 2021.

Financieel belang

Programma	Begroting 2020	Begroting 2021	Vershil
Inkoopbureau West Brabant			
Waarde deelneming (balans)	nvt	nvt	nvt
Dividend (exploitatie)	57.000	62.000	5.000

Paragraaf G - Grondbeleid

In deze paragraaf lichten wij het grondbeleid van de Gemeente Geertruidenberg toe. We belichten in elk geval de volgende punten:

- Onze visie op het grondbeleid in relatie tot de realisatie van de doelstellingen van de programma's die zijn opgenomen in de begroting;
- Een aanduiding van de wijze waarop de gemeente het grondbeleid uitvoert;
- Een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie;
- De beleidsuitgangspunten over de reserves voor grondzaken in relatie tot de risico's van de grondzaken.

Algemeen

In de Nota grondbeleid omschrijven we doelstellingen en wijze waarop we deze doelstellingen realiseren. Onder grondbeleid verstaan we de ruimtelijke visie en de hieruit voortvloeiende positie die de gemeente in wil nemen (actief, passief) voor de realisatie van de plannen voor woningbouw, bedrijventerreinen en overige doeleinden.

Wet Ruimtelijke Ordening (WRO)/ Grondexploitatiewet

De gemeente is bij ruimtelijke besluiten, die voorzien in nieuwbouw of belangrijke en omvangrijke verbouwplannen met functiewijziging, verplicht om over te gaan tot kostenverhaal. Dit is vastgelegd in artikel 6.2.1 van het Besluit ruimtelijke ordening. Als de kosten niet op een andere wijze verzekerd zijn (kostenverhaal via overeenkomst of doorberekening in de gronduitgifte) heeft dit tot gevolg dat de gemeente verplicht is een exploitatieplan op te stellen. Dit exploitatieplan biedt de grondslag voor publiekelijk kostenverhaal en moet gelijktijdig met het bestemmingsplan worden vastgesteld.

Er zijn echter een aantal wettelijke uitzonderingen op de verplichting tot het opstellen van een exploitatieplan, zoals het totaal te verhalen bedrag minder dan € 10.000 bedraagt, of er geen verhaalbare kosten zijn, zoals bedoeld in artikel 6.2.4 onderdelen b tot en met f van het Bro. De verhaalbare kosten, bedoeld in 6.2.4 onderdelen b tot en met f, uitsluitend de aansluiting van een bouwperceel op de openbare ruimte of de aansluiting op nutsvoorzieningen betreffen.

De invoering van de Omgevingswet op 1 januari 2022 zal ook ingrijpende gevolgen hebben voor de grondexploitatiewet.

De opgenomen verplichting voor het opstellen van een exploitatieplan vervalt dan.

Uitgangspunten

Meerdere woningbouwlocaties binnen de gemeentelijke grenzen (Wim Boonsstraat, Brahmsstraat, Peuzelaar) worden het komende jaar afgerond en de plannen voor de Oude Haven, Rivierkade en Achter de Hoeven staan voor de komende jaren (2021-2026) gepland.

Bij het ontwikkelen van locaties hanteren wij de volgende uitgangspunten:

- De gemeente beperkt haar risico's zoveel mogelijk.
- In geval van passief grondbeleid is de gemeente bepalend op de volgende punten:
 - toetsing aan de door gemeente vastgestelde woonvisie;
 - aantal uit te geven bouwkvavels;
 - stedenbouwkundige randvoorwaarden en beeldkwaliteit;
 - infrastructuur;
 - prijspeil;
 - bovenwijkse voorzieningen;
 - duurzaam bouwen, waarbij de nadruk op energieneutraal ligt.

Wij zijn voor de uitvoering van de gemeentelijke plannen voorstander van actief grondbeleid. Aan de ene kant kan de gemeente hiermee optimaal haar doelstellingen bereiken, zonder gehinderd te worden door belangen van derden. Aan de andere kant kunnen we de doorrekening van het kostenverhaal in de grondexploitatie volledig benutten. De insteek voor een actief grondbeleid blijft ook voor de komende jaren van toepassing. Recente voorbeelden hiervan zijn de planontwikkeling aan de W. Boonsstraat in Raamsdonk, de Brahmsstraat te Raamsdonksveer en de Cpo ontwikkeling aan de Peuzelaar te Geertruidenberg.

Overige ontwikkelingen

Nieuwe ontwikkelingen waar in 2020 aan gewerkt is betreffen het project Donge-oever dat uit een drietal deelgebieden bestaat, te weten Oude Haven (Jeroen Bosch/Pieter Breughel/Haven), Rivierkade (voormalige Ashland Südchemie terrein, de watersportverenigingen en gemeentewerf) en Achter de Hoeve. In 2021 wordt tevens voorzien in de ontwikkeling van de Parkzicht locatie. Sloop van de bestaande sporthal met nieuwbouw van basisschool de Wilsdonck, aangevuld met de bouw van een nieuwe sportzaal(hal).

Stand van zaken

Woningbouw

Jaarlijks beoordelen wij bouwlocaties op verwachtingswaarde en haalbaarheid. In 2020 zijn onderstaande woningbouwplannen

in uitvoering of uitgevoerd: In het overzicht staat binnen welke termijn dat de plannen uitgevoerd worden.

Kern	Project	Aantal woningen	looptijd tot en met
Geertruidenberg	Peuzelaer	17	2022
Raamsdonksveer	Brahmsstraat	6	2021
	Oude haven	onbekend	2022
	Theresiastraat (Prisma)	onbekend	2024
	Beethovenlaan	9	2022
	Omschoorweg (Tiny houses)	20	2021
	Grote Kerkstraat	11	2022
	Dok 12	50	2023
	Achter de Hoeven	onbekend	2026
Raamsdonk	Burgmeester Moonshof	3	2022
	Wim Boonsstraat	9	2021
	Raadshuisstraat	2	2022

Bedrijventerreinen

Kern	Project	Positie	
Geertruidenberg	Rivierkade	Niet beschikbaar*	

De locatie is betrokken bij de voorgestane planontwikkeling Dongeoevers, waarbij de transformatie van industrieterrein naar een bredere omgevingsvisie het uitgangspunt is.

Het terrein aan de Rivierkade (Ashland Südchemie) is als strategische grondvoorraad verantwoord op de balans.

Bestemmingsplanmatig was het terrein in het verleden bestemd voor bedrijfsdoeleinden en is in dat kader ook nog steeds uitgeefbaar. Het gebied is betrokken bij de ontwikkeling van het programma Dongeoevers en krijgt naar alle waarschijnlijkheid een nieuwe gemêleerde bestemming.

Gezien de mogelijke herbestemming van de aan de Rivierkade gelegen industriegronden blijft de gemeente, passend binnen een regionaal afsprakenkader, op zoek naar nieuwe uitbreidingsmogelijkheden van bestaande locaties om voldoende vestigingsmogelijkheden voor de toekomst te creëren voor het bedrijfsleven. Met name op het industrieterrein Dombosch dient door herschikking van eigendommen ruimte voor het vestigen van nieuwe bedrijven gecreëerd worden. Daar de gronden niet in eigendom zijn bij de gemeente zal dit in samenwerking en overleg met de op het industrieterrein aanwezige bedrijven plaatsvinden.

Ook de eventuele aanleg van een nieuw bedrijventerrein dient in nauwe samenwerking met de provincie en het Regionaal Ruimtelijke Overleg (RRO) plaats te vinden. Het beoogde ruimtebeslag dient zich te verhouden tot de gemaakte afspraken

in het RRO en tot de beschikbare harde plancapaciteit voor bedrijventerreinen. In dit kader is het goed te weten dat het terrein aan de Heulweg door de provincie is aangemerkt als bestaand stedelijk gebied en een plancapaciteit heeft van 5 hectare.

Prioriteiten 2021

In 2021 hebben de volgende zaken de aandacht:

Het woonrijp maken van de Wim Boonstraat. Naar verwachting zal de woningbouw in de eerste helft van 2021 voltooid zijn, waarna het plan voor het resterende gedeelte woonrijp gemaakt wordt en opgeleverd.

De woningbouw aan de Brahmsstraat zal naar verwachting ook begin 2021 volledig afgerond zijn, waarna nog een stukje woonrijp (voetpaden en groen) wordt gemaakt. Het bouwrijp maken van de herontwikkeling van de Peuzelaar is na vertraging als gevolg extra werkzaamheden m.b.t. het verwijderen van asbest medio 2020 afgerond, waarna overdracht van de bouwkavels aan de Cpo heeft plaatsgevonden. Naar verwachting zal de woningbouw eind 2021 voltooid zijn. In april 2020 heeft de gemeenteraad ingestemd met de ontwikkeling van het programma Dongeoevers, dat nu uit zeven deelgebieden bestaat, waarvan nog een drietal ontwikkelingen op de planning staan te weten: deelgebied de Oude Haven waar 2021 met de werkzaamheden wordt gestart. Deelgebied Rivierkade waar een meer bedrijfsmatige invulling (water gerelateerd) wordt

gegeven en Achter de Hoeve waar een woningbouw ontwikkeling is gepland. Bij de ontwikkeling van deze locatie wordt een combinatie van groen en wonen voorgestaan.

Voor het plangebied aan de Omschoorweg wordt in overleg met Thuisvester een plan uitgewerkt voor de realisatie van een 20 of meer Tiny Houses ten behoeve van onder meer de doelgroep 'spoedzoekers'.

Aan de Beethovenlaan vindt een particulier initiatief plaats voor de ontwikkeling van een negental woningen. Voorst zijn nog plannen te verwachten voor de ontwikkeling van de huidige locatie van het Hoge Veer en de prisma locatie aan de Theresiastraat.

Financiële positie en verwachte resultaten

Voor het grondbeleid hebben we op dit moment twee reserves beschikbaar; de algemene reserve grondexploitatie en de reserve uitvoeringskosten pilot BBSC. In de paragraaf weerstandsvermogen zoomen we in op de mogelijke nadelige gevolgen van bij de grondexploitaties betrokken woningbouwprojecten.

Algemene reserve grondexploitatie

De algemene reserve grondexploitatie is bestemd om risico's binnen de grondexploitatie op te vangen. Het vastgestelde weerstandsvermogen dat in deze reserve aanwezig dient te zijn bedraagt € 500.000. Resultaten van de (toekomstig af te sluiten) grondexploitaties voegen we toe of onttrekken wij aan de algemene reserve.

Reserve uitvoeringskosten pilot "Bouwen Binnen Strakke Contouren" (BBSC)

De reserve heeft een egaliserend karakter. Het saldo van deze reserve is momenteel nog € 187.500 negatief. Het berekende eindresultaat van deze reserve (na uitvoering van alle opgenomen projecten) zal op nul uitkomen. Het meerdere wordt gestort in de algemene reserve. Wij verwachten met de afronding van de grondexploitatie aan de Brahmsstraat in 2021 de reserve pilot BBSC af te kunnen sluiten.

Grondexploitaties

Projecten

De navolgende bouwgrondexploitaties worden in 2021 afgerond: "Wim Boonsstraat, Brahmsstraat en Peuzelaer. In 2018 is gestart met het bouwrijp en woonrijp maken van de grondexploitatie aan de Wim Boonsstraat. In 2020 zijn de laatste bouwkvavels verkocht en eind 2021 wordt het plan afgerond. De planontwikkeling van het programma Dongeoevers, die uit vier deelgebieden bestaat wordt eind 2020 gestart en zal de komende jaren de aandacht vragen.

Vennootschapsbelasting-strategische voorraden

Met ingang van 2016 is de gemeente verplicht aangifte te doen voor de vennootschapsbelasting voor die werkzaamheden waarvan gesteld kan worden dat ze als ondernemer worden uitgevoerd. De per 1 januari 2016 nog niet in exploitatie

genomen grondexploitaties zijn destijds overgeheveld naar de balanspost strategische voorraad. Pas op het moment dat deze gronden daadwerkelijk in exploitatie worden genomen (door de raad vastgestelde planontwikkeling), worden zij weer in de grondexploitatie betrokken. Zoals bij de actualisatie van de grondexploitaties gemeld, hebben wij geopteerd voor de Vpb plicht omdat de eerste jaren 2106/2018 nog verliezen werden verwacht (Donge Burgh en Wim Boonsstraat) die verrekend mogen worden met toekomstige winsten (Brahmsstraat en Wim Boonsstraat jaren 2019 t/m 2021).

Winst- en verliesneming

Een eventueel batig saldo van de grondexploitatie voegen wij bij afsluiting aan algemene reserve toe. Bij voorzienbare tekorten wordt ten laste van de reserve grondexploitatie een voorziening getroffen. In principe wordt de gehele winst van een grondexploitatie genomen bij afsluiting van de grondexploitatie, tenzij het mogelijk is om op verantwoorde wijze al vooruitlopend op de afsluiting een deel van de winst te nemen.

Er moet dan wel sprake zijn van gerealiseerde winsten in de grondexploitatie én dat die uit oogpunt van verantwoorde bedrijfsvoering (rekening houdend met nog te realiseren kosten en opbrengsten) ook kunnen worden genomen. Er dient sprake te zijn van feitelijk gerealiseerde winst, zonder dat toekomstige ontwikkelingen (voor zover in te schatten) deze winst nog teniet kunnen doen. Dit om te voorkomen dat de gemeente middelen besteedt, die achteraf niet besteed hadden kunnen worden, waardoor in de toekomst financiële problemen kunnen ontstaan. Ook hier gaat het feitelijk om risicobeheersing.

Ons uitgangspunt is winst nemen volgens de percentage of completion methode. Voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd kan tussentijds, naar rato van de voortgang van de grondexploitatie, winst worden genomen. Hiervoor moet het resultaat op de grondexploitatie wel op betrouwbare wijze kunnen worden ingeschat. Dit is mogelijk wanneer het waarschijnlijk is dat de economische voordelen, die aan het project zijn verbonden, naar de gemeente zullen toevloeien. Als aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

- Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat.
- De grond (of een deel van de percelen) moet zijn verkocht.
- De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).
- Volgens het realisatiebeginsel dient in die gevallen (cf. BBV) de winst ook te worden genomen.

Als de gerealiseerde opbrengsten de gerealiseerde en geraamde kosten overtreffen kan er tussentijds winst genomen worden. De tussentijdse winst is het verschil tussen de gerealiseerde opbrengsten en de gerealiseerde en geraamde kosten. Deze situatie kan zich voordoen bij locaties met een relatief grote winstgevendheid. In 2019 hebben wij tussentijds winst genomen in de grondexploitaties Brahmsstraat en Wim Boonsstraat. Winstneming in de Brahmsstraat vindt plaats omdat alle percelen binnen het plangebied zijn verkocht en het grootste

gedeelte van de uitgaven hebben plaatsgevonden.

De winstneming in de Wim Boonsstraat is gebaseerd op het aantal verkochte percelen in relatie tot de nog te verwachten kosten.

Wim Boonstraat

Voor de uitvoering van de pilot Raamsdonk is gezocht naar een alternatieve locatie voor de woningbouwplannen achter de Cornelis Oomestraat. Bijna als vanzelfsprekend leidde dit tot het gebied achter/naast de Bavo kerk. Na overleg met de provincie, om het gebied voor de woningbouw te mogen gebruiken, kocht de gemeente het circa 5 hectare grote terrein. Een startnotitie diende als onderligger voor de opgestelde stedenbouwkundige visie. De gemeenteraad stelde de stedenbouwkundige visie en de exploitatieopzet in 2013 vast. Inmiddels zijn alle percelen verkocht en nagenoeg voor alle percelen een omgevingsvergunning verstrekt. Naar verwachting zal in de eerste helft van 2021 het plangebied woonrijp opgeleverd worden.

Risico's Wim Boonstraat

Bij de exploitatieopzet (actualisatie december 2019) is een bijlage gevoegd met een beschrijving van de risico's en gevoeligheden voor deze ontwikkeling. Bij het opstellen van de exploitatieopzet is uitgegaan van de volgende parameters: rente 1,95%, kosten 2% en opbrengstenstijging 1%. De renteparameter werd bepaald aan de hand van het vastgestelde beleid, in overeenstemming met de richtlijnen van het BBV voor rentetoekening aan grondexploitaties. De parameter voor opbrengstenstijging is 1%. We koppelen deze meestal aan de kostenparameter (inflatie). In dit geval is uitgegaan van een opbrengstenstijging lager (1%) dan de kostenstijging. Deze keuze maken wij omdat wij een terughoudend beleid voeren voor de grondprijzontwikkeling (voorzichtigheidsprincipe).

Beschikbare instrumenten om eventuele tegenvallers in de ontwikkeling op te vangen zijn;

- Het optimaliseren van het ruimtegebruik.
- Bij het opstellen van de exploitatieopzet gaan we uit van een uitgeefbaar gebied van ongeveer 44%, waarbij in vergelijkbare situaties 60% de standaard is. Uitbreiding van het uitgeefbaar gebied leidt tot lagere kosten en hogere opbrengsten. Uitbreiding van het uitgeefbaar gebied met 2% (700 m²) leidt bijvoorbeeld tot verbetering van het resultaat met een bedrag van ruim €190.000.
- Aanpassing van het bouwprogramma.

In 2019 is op basis van het vorenstaande het bouwprogramma aangepast en zijn meerdere kleinere kavels gecreëerd. Dit heeft tot gevolg gehad dat alle kavels verkocht zijn en in totaliteit meer m² uitgeefbare bouwgrond is ontstaan, wat weer tot een tussentijdse winstneming heeft geleid omdat de risico's met de verkoop van alle beschikbare percelen afnamen.

Voor het opstellen van de exploitatieopzet zijn we uit gegaan van het opgestelde bouw- en woonrijp bestek. Op basis hiervan berekenden wij de oppervlakten van de voorgestane invulling (groen, water, wegen etc.). Deze oppervlaktes koppelen we aan

kengetallen voor de ontwikkeling van de voorgestane functies.

De kengetallen bevatten een redelijke marge ten opzichte van de verwachte kosten. De opgenomen kengetallen zijn bij de laatste actualisatie aangepast op basis van de plaatsgevonden aanbesteding van het bouw- en woonrijp maken. Tot slot is 22% van de geraamde kosten voor bouwrijp maken, inclusief infrastructuur, als de zogenaamde Plan Ontwikkeling Kosten (Pok) opgenomen ter afdekking van overige kosten.

Brahmsstraat

In 2010 is het bestemmingsplan Ontwikkellocaties Raamsdonksveer Zuid vastgesteld. Eén van de ontwikkellocaties die in dit bestemmingsplan is opgenomen is de locatie Brahmsstraat (Brahmsstraat, Mozartlaan, Bartoklaan, Haydnstraat) in Raamsdonksveer. Het bestemmingsplan maakte de bouw van zeven vrijstaande woningen mogelijk. In verband met het besluit van de gemeenteraad, om in de directe nabijheid van elke basisschool een mogelijkheid tot bewegingsonderwijs te hebben, is de beoogde verkaveling aangepast. De nieuwe verkaveling voorziet nu in de uitgifte van een zestal vrije kavels.

Gezien de grote belangstelling voor dit plangebied zijn de kavels middels inschrijving en loting toegewezen. Alle kavels moeten minimaal voldoen aan de eis van energieneutraal (EPC=0). Dit heeft ertoe geleid dat de meeste kopers bereid zijn een energieopwekkende woning te bouwen. Het bestemmingsplan is inmiddels aangepast waardoor een aantal praktische zaken met betrekking tot bijvoorbeeld goothoogte in overeenstemming zijn gebracht met de benodigde hoogtes om een energie opwekkende woning te kunnen realiseren. Gezien de geringe aanpassingen, die aan de bestaande infrastructuur, plaatsvinden wordt een positief resultaat van ca. € 444.000 verwacht. Dit resultaat is exclusief verschuldigde Vennootschapsbelasting. Ook hier heeft in 2019 gezien de afname van de risico's (verkoop alle percelen) tussentijdse winstneming plaatsgevonden.

Peuzelaer

Aan het Schuttersveld in Geertruidenberg ligt het terrein van de voormalige basisschool de Peuzelaer. In mei 2017 heeft de gemeenteraad de startnotitie voor de herontwikkeling van deze locatie vastgesteld. De beoogde ontwikkeling bestaat uit 12 tot 24 woningen. Bij voorkeur wordt het terrein in de vorm van collectief opdrachtgeverschap (CPO) ontwikkeld. Om woningbouw op deze locatie mogelijk te maken was een herziening van het bestemmingsplan noodzakelijk. Het bestemmingsplan is in 2020 vastgesteld en onherroepelijk geworden, waarna met de bouwrijpmaak werkzaamheden (sloop van de voormalige basisschool) is begonnen. Middels een Rib hebben wij de gemeenteraad reeds op de hoogte gesteld dat met name extra kosten worden gemaakt met betrekking tot de asbestsanering, welke in eerste instantie berekend was op € 5.000. Nader onderzoek bracht aan het licht dat de gebuikte kit bij de bouw van de school ook asbesthoudende deeltje bevatte. Gevolg hiervan is dat deze kit in containment moet worden verwijderd. Hiermee is een bedrag van € 50.000 gemoeid. Dit in combinatie een aanpassing van het riool leidt ertoe dat wij er van uitgaan deze exploitatie niet kostendekkend zal verlopen en een

Paragraaf G - Grondbeleid

voorziening moet worden getroffen. Bij het negatieve resultaat moet een nuance worden aangebracht omdat dit negatieve resultaat mede beïnvloed wordt door de inbrengwaarde (economische waarde in het verkeer) van de grond in het plangebied. Met de invoering van de Vbp wordt namelijk aan de in te brengen gronden een economische waarde toegekend, waar voorheen de boekwaarde leidend was. De inbrengwaarde komt onder aftrek van de boekwaarde als grondopbrengst ten gunste van de algemene dienst (lopende begroting).

Dongeoever

In april 2020 heeft de gemeenteraad ingestemd met de herziene uitgangspunten voor de herontwikkeling van de volgende locaties: Oude Haven, Timmersteekade, Rivierkade en Achter de Hoeven. Met de ontwikkeling van deze deelgebieden wordt beoogd invulling te geven aan zowel het toeristisch-recreatieve verblijfsklimaat als de realisatie van een aantrekkelijk leef- en werkklimaat in de gemeente Geertruidenberg.

De locatie rivierkade wordt met name benut om bedrijven de mogelijkheid te bieden de door hen gewenste uitbreiding vorm te geven. De Timmersteekade krijgt de mogelijkheid voor het afmeren met cruiseschepen en wordt ingericht voor het afmeren van historische woonschepen. De locatie Achter de Hoeven wordt ingezet voor woningbouw doeleinden, waarbij rekening gehouden wordt met aanwezige natuur en biodiversiteit. De locatie Oude Haven wordt ook ingezet voor woningbouw al wordt hier de relatie met de voormalige haven op speelse wijze in het plangebied verwerkt. Voor de ontwikkeling is een exploitatieopzet gemaakt welke uit driedeeexploitaties bestaat. Gestart wordt met De Oude Haven en het project wordt afgesloten met de ontwikkeling van Achter de Hoeven. Naast deze deelgebieden heeft de gemeenteraad besloten dat er een extra locatie wordt toegevoegd aan het programma met als doel nieuwe natuur te ontwikkelen.

In zijn algemeenheid kan nog worden opgemerkt dat bij de nieuw op te stellen grondexploitaties de inbrengwaarde van (eigen) grond een andere rol gaat spelen. Daar voorheen de boekwaarde van de grond als inbrengwaarde werd opgenomen, wordt bij de nieuw vast te stellen grondexploitaties een economische waarde aan de grond toegekend, die als inbrengwaarde wordt opgenomen. Deze inbrengwaarde komt onder aftrek van de boekwaarde van eventueel aanwezige boekwaarde als incidentele baat ten gunste van de lopende begroting (jaar van inbreng in de grondexploitatie).

Grondexploitaties niet in exploitatie

Het volgende complex nemen we nog niet in exploitatie (nog geen planontwikkeling voor vastgesteld). Dit complex overgeheveld naar de balanspost strategische grondvoorraad en is een direct uitvloeisel van de aanpassingen in het BBV naar aanleiding van de invoering van de vennootschapsbelastingplicht.

Heulweg

De gronden aan de Heulweg kocht de gemeente uit strategische overwegingen aan.

De provincie Noord-Brabant merkte de gronden aan de Heulweg aan als bestaand stedelijk gebied, waardoor transformatie van het gebied onder voorwaarde naar industriële doeleinden tot de mogelijkheden behoort. Ook de inzet voor de realisatie van zogenaamde zonnevelden behoort tot de mogelijkheden.

Paragraaf H - Duurzaamheid

Duurzaamheidsplannen 2021

Na een langere periode van onderbezetting op het dossier Duurzaamheid, hebben we sinds september 2020 een nieuwe beleidsmedewerker aangenomen die nieuw leven in onder andere het Duurzaamheidsprogramma gaat blazen.

De eerste prioriteit vanuit dit programma is de Transitievisie Warmte (TVW). Voor eind 2021 moeten we als gemeente een dergelijke visie hebben vastgesteld. In deze visie schrijven we een toekomstbeeld voor een aardgasvrije gebouwde omgeving met bijbehorende warmtevoorziening. Dit doen we natuurlijk niet alleen, maar samen met onze samenleving. Participatie en communicatie staan hoog in het vaandel, evenals een betaalbare en haalbare visie. Uiterlijk begin 2021 zal worden gestart met een technische analyse van de stand van zaken en de mogelijkheden voor onze gemeente. De raad zal actief over de uitkomst worden geïnformeerd. Vervolgens zal input worden opgehaald bij onze bedrijven, inwoners en andere partners uit de Geertruidenbergse samenleving. Daar hoort de raad natuurlijk ook bij. Dat is een wat andere procedure dan normaal, maar we vinden het belangrijk dat u op tijd wordt betrokken bij deze belangrijke verandering.

Tot slot wordt al deze input verwerkt tot de uiteindelijke TVW. Hier zullen we ook de startwijken benoemen, waarmee we als eerste aan de slag gaan. De TVW vormt de basis voor de daarna op te stellen Wijk Uitvoeringsplannen (WUPs), waarin we gedetailleerd per wijk de plannen verder uitwerken. Voor dit hele proces heeft het Rijk geld uitgetrokken, we hoeven dit dus niet te betalen uit het budget voor het duurzaamheidsprogramma, waar we eerst wel van uit gingen.

Vervolgens gaan we volop aan de slag met energiebesparing en individuele opwek; we organiseren in het eerste kwartaal van 2021 een collectieve inkoop zonnepanelen en delen cadeaubonnen uit voor kleine energiebesparende maatregelen (tochtstrips, LED-lampen e.d.). Dit betalen we uit de RRE-subsidie die we hebben aangevraagd en gekregen van het Rijk. Ook deze kosten zijn dus voor aankomend jaar gedekt.

Voor de uitvoering van het duurzaamheidsprogramma is het voorstel om aankomend jaar € 75.000 beschikbaar te houden. Dit geld hebben we nodig om de 24 projecten uit het Duurzaamheidsprogramma nieuw leven in te blazen en uit te voeren, denk daarbij voor aankomend jaar aan het verduurzamen van ons gemeentelijk vastgoed, het verstrekken van duurzaamheidsleningen aan onze inwoners, het oppakken van de opwekkingsopgave vanuit de Regionale Energie Strategie en het aanpassen van onze omgeving op heviger weer (klimaatadaptatie). Op langere termijn gaan we aan de slag met de andere projecten uit het Duurzaamheidsprogramma, zoals duurzame mobiliteit en de circulaire economie.

We staan samen voor een flinke financiële opgave. Incidenteel staat er nog een overheveling uit 2018 van € 43.000 die we tevens in 2021 zullen inzetten. Voor 2021 combineren we deze inzet van eenmalig incidenteel geld met een stevige verlaging van de structurele bijdrage. We zullen het geld hard nodig hebben en zo efficiënt mogelijk inzetten om onze doelen te bereiken.

Overzicht Programma, taakvelden, meerjarig

Bedragen in € afgerond in 1.000												
Pr.	Taakveld	Taakveld omschrijving	Geraamde lasten				Geraamde baten				Meerjaren	
			Lasten	Begroting na wijzig. 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting na wijzig. 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
P1	0.10	Mutaties reserves	266	5	5	5	5	941	250	166	93	93
P1	0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	239	89	89	89	81	246	296	296	246	246
P1	1.1	Crisisbeheersing en brandweer	1.815	1.921	1.860	1.860	1.859	18	18	18	18	18
P1	1.2	Openbare orde en veiligheid	641	610	602	602	602	46	34	16	16	16
P1	2.1	Verkeer en vervoer	2.392	2.855	2.899	4.266	4.244	317	413	317	1.762	1.765
P1	2.2	Parkeren	10	10	10	10	10	9	9	9	9	9
P1	2.4	Economische havens en waterwegen	193	245	244	304	304	48	48	48	48	48
P1	5.5	Cultureel erfgoed	28	26	26	26	26	0	0	0	0	0
P1	5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.466	1.473	1.493	1.519	1.541	14	14	14	14	14
P1	7.2	Riolering	1.986	1.801	1.818	1.834	1.820	2.551	2.351	2.351	2.351	2.351
P1	7.3	Afval	2.334	2.210	2.251	2.200	2.104	2.924	2.720	2.762	2.702	2.594
P1	7.4	Milieubeheer	943	957	991	991	991	137	5	5	5	5
P1	8.1	Ruimtelijke ordening	1.065	518	518	518	518	325	1	1	1	1
P1	8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	3.963	-54	16	16	18	3.951	0	0	0	0
P1	8.3	Wonen en bouwen	913	782	747	747	747	365	405	415	415	415
Programma 1 Leefbaarheid, Wonen en Duurzaamheid			18.253	13.446	13.568	14.986	14.870	11.892	6.564	6.419	7.681	7.576
P2	0.5	Treasury	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0
P2	2.3	Recreatieve havens	21	7	7	7	7	14	14	14	14	14
P2	3.1	Economische ontwikkeling	251	223	218	218	218	2	2	2	2	2
P2	3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	28	23	23	23	23	10	12	12	12	12
P2	3.4	Economische promotie	188	179	179	179	179	0	0	0	0	0
P2	5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	428	77	77	77	77	82	0	0	0	0
P2	5.6	Media	13	13	13	13	13	0	0	0	0	0
P2	5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	98	123	99	99	99	0	14	0	0	0
P2	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	13	12	12	12	12	0	0	0	0	0
Programma 2 Economie, Recreatie en Toerisme			1.040	659	630	630	630	108	42	28	28	28
P3	0.10	Mutaties reserves	0	0	0	0	0	24	0	0	0	0
P3	5.1	Sportbeleid en activering	541	350	343	336	329	60	60	60	60	60
P3	5.2	Sportaccommodaties	620	1.220	1.199	1.196	1.184	131	134	131	131	131
Programma 3 Sportvoorzieningen			1.161	1.570	1.541	1.531	1.513	215	194	191	191	191

Overzicht Programma, taakvelden, meerjarig

Bedragen in € afgerond in 1.000														
Pr.	Taakveld	Taakveld omschrijving	Lasten				Geraamde lasten				Baten		Geraamde baten	
			Begroting. Na wijzig. 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting. Na wijzig. 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024		
P4	0.10	Mutaties reserves	60	120	180	240	300	370	0	14	127	226		
P4	4.1	Openbaar basisonderwijs	91	66	32	32	32	0	0	0	0	0		
P4	4.2	Onderwijshuisvesting	1.401	1.082	1.066	1.235	1.334	61	61	61	90	90		
P4	4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	998	960	991	991	991	420	474	529	529	529		
Programma 4 Onderwijs			2.550	2.228	2.268	2.497	2.656	851	535	604	745	844		
P5	0.10	Mutaties reserves	849	0	0	0	0	1.389	5	0	0	0		
P5	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	2.170	1.798	1.741	1.723	1.723	169	10	10	10	10		
P5	6.2	Wijkteams	1.388	1.324	1.320	1.312	1.312	0	0	0	0	0		
P5	6.3	Inkomensregelingen	9.266	5.846	6.038	6.038	6.038	8.151	4.948	4.948	4.948	4.948		
P5	6.4	Begeleide participatie	2.303	2.200	2.120	2.051	2.008	0	0	0	0	0		
P5	6.5	Arbeidsparticipatie	756	741	760	760	760	0	0	0	0	0		
P5	6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1.398	1.487	1.458	1.458	1.458	6	6	6	6	6		
P5	6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	4.192	4.373	4.193	4.193	4.193	98	98	98	98	98		
P5	6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	3.299	3.269	3.069	3.069	3.069	0	0	0	0	0		
P5	6.81	Geëscaleerde zorg 18+	19	19	19	19	19	0	0	0	0	0		
P5	6.82	Geëscaleerde zorg 18-	846	1.190	1.162	1.162	1.162	0	0	0	0	0		
P5	7.1	Volksgezondheid	797	822	784	784	784	0	0	0	0	0		
P5	7.5	Begraafplaatsen en crematoria	123	89	89	89	89	48	48	48	48	48		
Programma 5 Mens, Zorg en Inkomen			27.407	23.157	22.752	22.657	22.614	9.860	5.115	5.110	5.110	5.110		
P6	0.10	Mutaties reserves	0	0	0	0	0	24	0	0	0	0		
P6	5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	276	250	243	243	243	0	42	42	42	42		
P6	5.4	Musea	26	33	33	33	33	10	10	10	10	10		
P6	5.5	Cultureel erfgoed	236	220	220	219	219	26	26	26	26	26		
P6	5.6	Media	594	592	592	592	591	0	0	0	0	0		
P6	8.3	Wonen en bouwen	288	261	253	252	252	179	161	161	161	161		
Programma 6 Gem. geb., Mon., Kunst en Cultuur			1.420	1.356	1.340	1.339	1.339	239	239	239	239	239		
P7	0.10	Mutaties reserves	600	600	0	0	0	26	0	0	0	0		
P7	0.2	Burgerzaken	718	750	713	713	713	223	226	178	178	178		
P7	0.61	OZB woningen	439	430	430	430	430	0	0	0	0	0		
P7	5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	1	5	5	5	5	0	0	0	0	0		
P7	8.3	Wonen en bouwen	166	168	168	168	168	0	0	0	0	0		
Programma 7 Dienstverlening en bedrijfsvoering			3.250	3.215	2.585	2.579	2.580	249	226	178	178	178		
P8	0.10	Mutaties reserves	375	215	641	904	1.200	830	222	221	220	112		
P8	0.5	Treasury	184	32	-34	-85	-114	187	271	321	321	321		
P8	0.61	OZB woningen	111	106	106	106	106	2.681	2.887	2.924	2.960	2.997		
P8	0.62	OZB niet-woningen	0	0	0	0	0	3.452	3.799	3.843	3.886	3.930		
P8	0.64	Belastingen overig	25	17	17	17	17	696	703	103	103	103		
P8	0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	0	0	0	0	0	30.743	31.858	31.571	31.811	31.907		
P8	0.8	Overige baten en lasten	119	-33	-58	-57	-57	50	50	50	50	50		
P8	3.4	Economische promotie	0	0	0	0	0	25	38	38	68	110		
Overzicht Algemene dekkingsmiddelen			814	337	672	885	1.152	38.664	39.828	39.071	39.419	39.530		

Overzicht Programma, taakvelden, meerjarig

Bedragen in € afgerond in 1.000													
Pr.	Taak- veld	Taakveld omschrijving	Lasten	Geraamde lasten				Baten	Geraamde baten	Meerjaren			
			Begroting. Na wijzig. 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting. Na wijzig. 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	
P9	0.4	Overhead	7.152	6.845	6.550	6.554	6.409	73	67	67	67	67	
		Overhead	7.152	6.845	6.550	6.554	6.409	73	67	67	67	67	
		Totaal	63.048	52.815	51.910	53.661	53.763	62.152	52.810	51.906	53.658	53.763	

Overzicht taakvelden lasten

Nr	Omschrijving	Lasten	Geraamde Lasten	Meerjaren (* Bedragen in 1.000 incl. afronding)			
Taakveld	Taakveld omschrijving	Jaarrekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
0.1	Bestuur	1.789	1.326	1.262	1.269	1.263	1.264
0.10	Mutaties reserves	6.384	2.150	940	826	1.149	1.505
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	0	0	0	0	0
0.2	Burgerzaken	755	718	750	713	713	713
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	106	239	89	89	89	81
0.4	Overhead	6.114	7.152	6.845	6.550	6.554	6.409
0.5	Treasury	-35	185	33	-33	-84	-113
0.61	OZB woningen	562	550	536	536	536	536
0.62	OZB niet-woningen	0	0	0	0	0	0
0.64	Belastingen overig	24	25	17	17	17	17
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	0	0	0	0	0	0
0.8	Overige baten en lasten	274	119	-33	-58	-57	-57
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	0	0	0	0	0	0
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	1.698	1.815	1.921	1.860	1.860	1.859
1.2	Openbare orde en veiligheid	904	641	610	602	602	602
2.1	Verkeer en vervoer	2.811	2.392	2.855	2.899	4.266	4.244
2.2	Parkeren	1	10	10	10	10	10
2.3	Recreatieve havens	15	21	7	7	7	7
2.4	Economische havens en waterwegen	199	193	245	244	304	304
3.1	Economische ontwikkeling	318	251	223	218	218	218
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	28	28	23	23	23	23
3.4	Economische promotie	160	188	179	179	179	179
4.1	Openbaar basisonderwijs	147	91	66	32	32	32
4.2	Onderwijshuisvesting	1.100	1.401	1.082	1.066	1.235	1.334
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	857	998	960	991	991	991
5.1	Sportbeleid en activering	410	541	350	343	336	329
5.2	Sportaccommodaties	797	620	1.220	1.199	1.196	1.184
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	620	706	332	326	326	326
5.4	Musea	30	26	33	33	33	33
5.5	Cultureel erfgoed	237	264	246	246	245	245
5.6	Media	595	607	605	605	605	605
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.704	1.563	1.596	1.592	1.618	1.640
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	1.729	2.184	1.810	1.753	1.736	1.735
6.2	Wijkteams	1.297	1.388	1.324	1.320	1.312	1.312
6.3	Inkomensregelingen	6.154	9.266	5.846	6.038	6.038	6.038
6.4	Begeleide participatie	2.238	2.303	2.200	2.120	2.051	2.008
6.5	Arbeidsparticipatie	877	756	741	760	760	760
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1.390	1.398	1.487	1.458	1.458	1.458
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	3.795	4.192	4.373	4.193	4.193	4.193
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	3.366	3.299	3.269	3.069	3.069	3.069
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	0	19	19	19	19	19
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	554	846	1.190	1.162	1.162	1.162
7.1	Volksgesondheid	764	797	822	784	784	784
7.2	Riolering	2.047	1.986	1.801	1.818	1.834	1.820
7.3	Afval	2.494	2.334	2.210	2.251	2.200	2.104
7.4	Milieubeheer	925	943	957	991	991	991
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	98	123	89	89	89	89
8.1	Ruimtelijke ordening	1.044	1.065	518	518	518	518
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	5.896	3.963	-54	16	16	18
8.3	Wonen en bouwen	1.526	1.367	1.210	1.167	1.167	1.166
	Totaal Saldo's	64.795	63.047	52.811	51.907	53.659	53.763

Overzicht taakvelden baten

Nr	Omschrijving	Baten	Geraamde Baten	Meerjaren			
Taakveld	Taakveld omschrijving	Jaarrekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
0.1	Bestuur	26	0	0	0	0	0
0.10	Mutaties reserves	7.174	3.604	478	402	440	431
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	0	0	0	0	0
0.2	Burgerzaken	277	223	226	178	178	178
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	989	246	296	296	246	246
0.4	Overhead	71	73	67	67	67	67
0.5	Treasury	397	187	271	321	321	321
0.61	OZB woningen	2.643	2.681	2.887	2.924	2.960	2.997
0.62	OZB niet-woningen	2.402	3.452	3.799	3.843	3.886	3.930
0.64	Belastingen overig	681	696	703	103	103	103
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	30.179	30.743	31.858	31.571	31.811	31.907
0.8	Overige baten en lasten	33	50	50	50	50	50
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	0	0	0	0	0	0
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	18	18	18	18	18	18
1.2	Openbare orde en veiligheid	200	46	34	16	16	16
2.1	Verkeer en vervoer	484	317	413	317	1.762	1.765
2.2	Parkeren	0	9	9	9	9	9
2.3	Recreatieve havens	16	14	14	14	14	14
2.4	Economische havens en waterwegen	32	48	48	48	48	48
3.1	Economische ontwikkeling	0	2	2	2	2	2
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	10	10	12	12	12	12
3.4	Economische promotie	12	25	38	38	68	110
4.1	Openbaar basisonderwijs	0	0	0	0	0	0
4.2	Onderwijshuisvesting	59	61	61	61	90	90
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	281	420	474	529	529	529
5.1	Sportbeleid en activering	47	60	60	60	60	60
5.2	Sportaccommodaties	102	131	134	131	131	131
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	132	82	42	42	42	42
5.4	Musea	10	10	10	10	10	10
5.5	Cultureel erfgoed	42	26	26	26	26	26
5.6	Media	0	0	0	0	0	0
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	15	14	28	14	14	14
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	124	169	10	10	10	10
6.2	Wijkteams	27	0	0	0	0	0
6.3	Inkomensregelingen	4.929	8.151	4.948	4.948	4.948	4.948
6.4	Begeleide participatie	86	0	0	0	0	0
6.5	Arbeidsparticipatie	0	0	0	0	0	0
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	7	6	6	6	6	6
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	98	98	98	98	98	98
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	0	0	0	0	0	0
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	0	0	0	0	0	0
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	0	0	0	0	0	0
7.1	Volksgesondheid	11	0	0	0	0	0
7.2	Riolering	2.503	2.551	2.351	2.351	2.351	2.351
7.3	Afval	3.086	2.924	2.720	2.762	2.702	2.594
7.4	Milieubeheer	18	137	5	5	5	5
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	53	48	48	48	48	48
8.1	Ruimtelijke ordening	105	325	1	1	1	1
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	6.694	3.951	0	0	0	0
8.3	Wonen en bouwen	601	544	566	576	576	576
	Totaal Saldo's	64.674	62.152	52.811	51.907	53.659	53.763

EMU saldo

Inleiding

Met het EMU-saldo wil het Rijk de begroting en de jaarrekening van gemeenten monitoren om te kunnen voldoen aan afspraken die gemaakt zijn binnen de Economische en Monetaire Unie (EMU). Het EMU-saldo is een macro-economisch begrip en kan worden omschreven als het verschil tussen de inkomsten en uitgaven van de collectieve sector (Rijk, andere overheden en sociale fondsen). Naast alle 'gewone' inkomsten en uitgaven zitten hierbij ook inkomsten en uitgaven met een kapitaalkarakter, zoals aan- en verkopen grond, investeringen en investeringsbijdragen.

In algemene termen kan een tekort bij gemeenten o.a. worden veroorzaakt door dat de investeringen de afschrijvingen overtreffen of dat de aankopen van grond de verkopen overtreffen.

Wet Houdbare overheidsfinanciën (Wet Hof)

Op grond van het uitgangspunt dat het rijk en de medeoverheden gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor het beheersen van de Europese normen ten aanzien van de overheidsfinanciën, is de Wet Hof in het leven geroepen. Deze wet regelt de bijdrage die decentrale overheden moeten leveren aan het bereiken en vasthouden van gezonde houdbare overheidsfinanciën. De Wet Hof moet er voor zorgen dat het Nederlandse begrotingstekort (EMU-saldo) beperkt wordt tot 3%.

EMU-saldo

De gemeenten hanteren voor begroting en jaarrekening het stelsel van lasten & baten. Binnen dat stelsel is de doelstelling dat de begroting meerjarig sluitend is. Het EMU-saldo is gebaseerd op het door het rijk gehanteerde kasstelsel en bestaat uit het saldo van alle inkomsten en uitgaven op kasbasis. Het belangrijkste verschil tussen het door de gemeente gehanteerde stelsel van lasten en baten met het door het Rijk gehanteerde kasstelsel is dat de gemeente door middel van afschrijvingen de investeringen over meerdere jaren ten laste brengt van de exploitatie, daar waar het Rijk deze investeringen in één keer ten laste brengt van het investeringsjaar.

In onderstaande tabellen is de gemeentelijke begroting en meerjarenraming vertaald naar een begroting op kasbasis. Bij een sluitende begroting kan een gemeente daardoor toch een negatief EMU-saldo hebben.

Voor gemeenten zegt het EMU-saldo niet veel. De praktijk is dat de EMU-saldi van individuele gemeenten voor een deel tegen elkaar wegvallen. Als het CBS constateert dat het plafond voor het EMU-tekort van de gezamenlijke gemeenten wordt overschreden, kan aan gemeenten worden gevraagd de begroting en dan vooral het investeringsvolume in dat jaar bij te stellen.

EMU-referentiewaarde

In de meicirculaire 2018 is vermeld dat in het Bestuurlijk Overleg Financiële verhoudingen van 23 mei 2018 gesproken is over de EMU-norm voor de decentrale overheden. Het Rijk

en de decentrale overheden hebben elkaar gevonden in een macro EMU-norm van 0,4 procent van het bbp per jaar voor de periode van 2019 tot en met 2022. Hiermee is een balans gezocht om invulling te geven aan de investeringsopgave in tal van maatschappelijke thema's en tegelijkertijd de gedeelde verantwoordelijkheid voor gezonde overheidsfinanciën. Jaarlijks zal tijdens het bestuurlijk overleg worden stil gestaan bij de belangrijke ontwikkelingen in de financiële positie van het Rijk en de decentrale overheden. Hiermee wordt invulling gegeven aan de Wet Hof en de uitgangspunten van het Regeerakkoord en het Interbestuurlijk programma. Het Rijk heeft conform de Wet Hof een onderverdeling van de macro EMU-norm voorgelegd aan de koepels van de decentrale overheden. Deze hebben hiermee ingestemd. Het aandeel van de gemeenten daarin is 0,27%. In lijn met de Wet Hof zijn individuele EMU-referentiewaarden voor de gemeenten gepubliceerd in de septembercirculaire 2020. Voor onze gemeente bedraagt deze afgerond € 1.862.000.

Een individuele EMU-referentiewaarde betreft geen norm, maar een indicatie van het aandeel dat een provincie of gemeente in de gezamenlijke tekortnorm heeft. De Wet Hof bepaalt dat de individuele referentiewaarde voor het EMU-saldo van de individuele overheden naast het eigen aandeel ook het aandeel in openbare lichamen betreft. Met het aandeel in openbare lichamen wordt bedoeld het deel van het EMU-saldo van de gemeenschappelijke regelingen waar een individuele decentrale overheid aan deelneemt dat aan de betreffende individuele overheid wordt toegerekend. Een deel van het EMU-saldo van de openbare lichamen maakt dus onderdeel uit van het EMU-saldo van de deelnemers.

Uitwerking

In onderstaande tabel treft u de berekening van het EMU-saldo voor de begrotingsjaren 2020 t/m 2024 aan. De berekening van het EMU-saldo van gemeenten gebeurt via een standaardberekening volgens de methodiek die het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) hanteert. Onderstaand format is opgesteld door het Ministerie van Binnenlandse Zaken.

Conclusie

Het begrote EMU saldo voor 2020 is fors hoger dan de EMU norm / referentiewaarde. Dit tekort wordt vooral veroorzaakt

door investeringen op het investeringsprogramma 2019/2020 m.n. de vervangende nieuwbouw brugklasgebouw van het Dongemondcollege ad € 2 miljoen, renovatie zwembaden ad € 3,5 miljoen, klimaatmaatregelen Ravelijn ad € 1 miljoen en RFC ad € 1,5 miljoen. De vervangende nieuwbouw van De Wilsdonck ad € 4,5 miljoen is doorgeschoven. Voor 2021 en de jaren daarna daalt het EMU saldo weer fors door m.n. het dalende volume van het investeringsplan. Ons gemiddeld EMU saldo van komende 4 jaar (€ -1.278) is lager dan de gemiddelde EMU norm van die jaren (€ - 1.862).

				2020	2021	2022	2023	2024
EMU-SALDO				-14.582	996	-1.086	-6.763	1.740
EMU-SALDO referentiewaarde				-1.862	-1.862	-1.862	-1.862	-1.862
Vershil EMU-saldo & referentiewaarde				-12.720	2.858	776	-4.901	3.602
Mutaties (1 januari tot 31 december)	Activa	Financiële vaste activa	Kapitaalverstrekkingen en leningen	104	0	0	0	0
			Uitzettingen	0	0	0	0	0
		Vlottende activa	Uitzettingen	-3.242	0	0	0	0
			Liquide middelen	-12	0	0	0	0
		Overlopende activa	-7.445	0	0	0	0	
	Passiva	Vaste Passiva	Vaste schuld	12.088	-996	1.086	6.763	-1.740
		Vlottende passiva	Vlottende schuld	-2.651	0	0	0	0
			Overlopende passiva	-5.450	0	0	0	0
Eventuele boekwinst bij verkoop effecten en (im)materiële vaste activa				0	0	0	0	0

Investeringsplan 2021 – 2024

	Gevoteerd fcl	Jaar van investeren	Investeringsbedrag ex BTW	BTW	toerekening VAT	Investeringsbudget	Afschrijftermijn	Kapitaal lasten 2021	Kapitaal lasten 2022	Kapitaal lasten 2023	Kapitaal lasten 2024	Toelichting
Raadsprogramma 1, Leefbaarheid, Wonen en Duurzaamheid												
1												
1	div	2021	0		0	0		0	0	0	0	
1	60500103	2021	200.000			200.000	0	1.500	1.500	1.500	1.500	
1	div	2021	pm		pm	pm	0	0	0	0	0	
1	62100101	2021	258.840		23.296	282.136	40	9.169	9.117	9.064	9.011	
1	60400105	2021	45.000		4.050	49.050	5	10.178	10.104	10.031	9.957	
Investerings tbv tractie plantsoenen en parken												
1	65700102	2021	20.000		1.800	21.800	15	1.617	1.606	1.595	1.584	
7	65700102	2021	14.389		1.295	15.684	10	1.686	1.674	1.663	1.651	
7	65700102	2021	29.851		2.687	32.538	10	3.498	3.473	3.449	3.425	
1	65700102	2023	220.000		19.800	239.800	10	0	0	25.779	25.599	
1	65700102	2024	60.000		5.400	65.400	10	0	0	0	7.031	
1	65700102	2024	73.000		6.570	79.570	10	0	0	0	8.554	
1	65700102	2024	60.000		5.400	65.400	10	0	0	0	7.031	
1 Investerings t.b.v. openbare verlichting												
1	62100201	2021	170.000		15.300	185.300	25	8.802	8.746	8.691	8.635	
1	62100201	2021	10.000		900	10.900	50	300	298	296	295	
1	62100201	2022	90.000		8.100	98.100	25	0	4.660	4.630	4.601	
1	62100201	2022	10.000		900	10.900	50	0	300	298	296	
1	62100201	2023	90.000		8.100	98.100	25	0	0	4.660	4.630	
1	62100201	2023	10.000		900	10.900	50	0	0	300	298	
1	62100201	2024	90.000		8.100	98.100	25	0	0	0	4.660	
1	62100201	2024	10.000		900	10.900	50	0	0	0	300	
1 Investerings volgens VGRP												
1	67200201	2021	735.000		66.150	801.150	60	19.361	19.261	19.161	19.061	t.l.v. tarieven riolering
1	67200201	2021	205.000		18.450	223.450	15	16.573	16.461	16.349	16.237	t.l.v. tarieven riolering
1	67200201	2022	2.450.000		220.500	2.670.500	60	0	64.537	64.203	63.869	t.l.v. tarieven riolering
1	67200201	2022	75.000		6.750	81.750	15	0	6.063	6.022	5.981	t.l.v. tarieven riolering
1	67200201	2023	1.041.813		93.763	1.135.576	60	0	0	27.443	27.301	t.l.v. tarieven riolering
1	67200201	2023	180.000		16.200	196.200	15	0	0	14.552	14.453	t.l.v. tarieven riolering
1	67200201	2024	1.121.965		100.977	1.222.942	60	0	0	0	29.554	t.l.v. tarieven riolering
1	67200201	2024	41.200		3.708	44.908	15	0	0	0	3.331	t.l.v. tarieven riolering
1	6980xxx							-35.934	-106.322	-147.730	-179.789	
Totaal raadsprogramma 1								36.749	41.478	71.954	99.056	

	Gevoteerd fcl	Jaar van investeren	Investerings-bedrag ex BTW	BTW	toerekening VAT	Investerings-budget	Afschrijf-termijn	Kapitaal lasten 2021	Kapitaal lasten 2022	Kapitaal lasten 2023	Kapitaal lasten 2024	Toelichting
Raadsprogramma 2, Economie, Recreatie en Toerisme												
2 Niet van toepassing		2021				0						
Totaal raadsprogramma 2								0	0	0	0	

Raadsprogramma 3, Sportvoorzieningen												
3 Renovatie voetbalvelden	65200201	2021	150.000	31.500	0	181.500	15	13.461	13.371	13.280	13.189	
Totaal raadsprogramma 3								13.461	13.371	13.280	13.189	
3 Renovatie voetbalvelden /SPUK Bijdrage	65200201	2021		-31.500	0	-31.500	15	-2.336	-2.321	-2.305	-2.289	Dekking uit spuk bijdrage

Raadsprogramma 4, Onderwijs												
4 Gymzaal Raamsdonk + eerste inrichting	64200201	2022	937.190	196.810		1.134.000	40	0	36.855	36.642	36.430	tlv res.afschr.IHP
4 Basisschool De Wilsdonck	64200201	2023	2.667.355	560.145		3.227.500	40	0	0	104.894	104.289	tlv res.afschr.IHP
4 Gymzaal De Wilsdonck + 1e inrichting	64200201	2023	655.619	137.681		793.300	40	0	0	25.783	25.634	tlv res.afschr.IHP
4 Gymzaal Smash/Trema	64200201	2023	722.314	151.686		874.000	40	0	0	28.405	28.241	tlv res.afschr.IHP
Smash/Trema via huurvergoeding	64200201	2023		0				0	0	-28.405	-28.241	via huurvergoeding
4 Basisschool De Vonder (normbedrag)	64200201	2023	2.114.876	444.124		2.559.000	40	0	0	83.167	82.688	tlv res.afschr.IHP
4 Basisschool De Vonder (normbedrag), tijd. Ruimtetekort	64200201	2023	145.454	30.546		176.000	40	0	0	5.720	5.687	tlv res.afschr.IHP
4 Nieuwbouw Gymzaal De Vonder (normbedrag)	64200201	2023	937.190	196.810		1.134.000	40	0	0	36.855	36.642	tlv res.afschr.IHP
4 Onderuitputting	64200201	2022							-18.427	0	0	onderuitputting
4 Onderuitputting	64200201	2023							0	-128.209	0	onderuitputting
4 onttrekking uit reserve afschrijvingslasten IHP	6980xxx								-14.175	-126.973	-225.595	tlv reserve ihp
4 Extra krediet gevelbeplating Biekorf & Vuurvliinder	64200201	2021	89.500	18.795		108.295	40	3.520	3.499	3.479	3.459	
Totaal raadsprogramma 4 (* = egalisatie via reserve afschrijvingslasten IHP)								3.520	7.752	41.358	69.233	

Raadsprogramma 5, Mens, Zorg en Inkomen												
5 Niet van toepassing		2021	p.m					0	0	0	0	
Totaal raadsprogramma 5								0	0	0	0	

Raadsprogramma 6, Gemeentelijke gebouwen, Monumenten												
6 Niet van toepassing		2021	0		0	0	0	0	0	0	0	
Totaal raadsprogramma 6								0	0	0	0	

	Gevoteerd fcl	Jaar van investeren	Investerings-bedrag ex BTW	BTW Mengperc	toerekening VAT	Investerings-budget	Afschrijf-termijn	Kapitaal lasten 2021	Kapitaal lasten 2022	Kapitaal lasten 2023	Kapitaal lasten 2024	Toelichting
Raadsprogramma 7, Dienstverlening en bedrijfsvoering												
7 Mobile devices 2021	60400701	2021	40.000	252	3.600	43.852	3	14.946	14.837	14.727	0	
7 Mobile devices 2022	60400701	2022	40.000	252	3.600	43.852	3	0	14.946	14.837	14.727	
7 Mobile devices 2023	60400701	2023	40.000	252	3.600	43.852	3	0	0	14.946	14.837	
7 Mobile devices 2024	60400701	2024	40.000	252	3.600	43.852	3	0	0	0	14.946	
7 Vervangingsinvesteringen hardware en software	60400701	2021	25.000	158	2.250	27.408	5	5.687	5.646	5.605	5.564	
7 Vervangingsinvesteringen hardware en software	60400701	2023	20.500	129	1.845	22.474	5	0	0	4.663	4.630	
7 ESX hosts tbv servers	60400701	2022	40.000	252	3.600	43.852	5	0	9.099	9.034	8.968	
7 Licenties Nvidia (2017)	60400701	2022	40.000	252	3.600	43.852	5	0	9.099	9.034	8.968	
7 Werkplek Hardware (2016)	60400701	2022	73.000	460	6.570	80.030	5	0	16.606	16.486	16.366	
Totaal raadsprogramma 7								20.633	70.234	89.331	89.005	

Totaal generaal alle programma's			16.089.056	1.738.855	672.260	18.500.171		74.364	132.834	215.923	270.482	
Totaal generaal alle programma's incl. verrekening tlv tarieven reiniging/riolering			16.089.056	1.738.855	672.260	18.500.171		106.778	254.084	388.579	475.053	

Totale investering in het jaar												
2021			1.992.580	19.205	139.777	2.151.562		107.961	107.272	106.584	91.278	
2022			3.755.190	198.026	253.620	4.206.836		0	143.738	161.186	160.206	
2023			8.845.121	1.521.373	144.208	10.510.702		0	0	220.552	346.687	
2024			1.496.165	252	134.655	1.631.072		0	0	0	75.406	
Totaal			16.089.056	1.738.855	672.260	18.500.171		107.961	251.011	488.321	673.577	

Gedekt uit												
t.l.v. reserve IHP						0		0	-14.175	-126.973	-225.595	
t.l.v. huuropbrengsten Smash/Trema								0	0	-28.405	-28.241	
t.l.v. tarieven reiniging						0		0	0	0	0	
t.l.v. tarieven riolering						6.376.476		-35.934	-106.322	-147.730	-179.789	
Totaal						6.376.476		-35.934	-120.497	-303.108	-433.625	
Ten laste van de exploitatie:								72.027	130.513	185.214	239.952	

Overzicht reserves en voorzieningen

Overzicht reserves

Res	RSV_Omschrijving	Saldo 1-1-2020	Storting 2020	Onttrek- king 2020	Saldo 1-1-2021	Storting 2021	Onttrek- king 2021
101	Vrije algemene reserve (VAR)	3.841.964	705.279	3.930.377	616.866	639.507	162.000
102	Algemene weerstandsreserve	3.141.190	710.731	0	3.851.921	0	
105	Risicoreserve exploitatietekort sporthal Dongemond	48.000	0	0	48.000		0
110	Reserve saldo jaarrekening	-121.125	121.125		0	0	0
220	Reserve afschrijving restauratie fort Lunet	262.303	0	17.395	244.908	0	17.395
221	Reserve afschrijving bouwkundige kosten Mafeking	160.000	0	6.176	153.824	0	6.176
224	Reserve monumenten	48.241	0	30.000	18.241	0	0
225	Reserve beeldende kunst	21.869	24.238	0	46.107	0	0
229	Reserve WVG	8.560	0	0	8.560	0	0
230	Stimuleringsfonds aanpassing eigen woning	50.000	0	0	50.000	0	0
235	Reserve bouw gemeentehuis 1994	703.399	0	50.242	653.157	0	50.242
241	Reserve parkeerplaatsen	0	0	0	0	0	0
247	Reserve dualisme raad	50.000	0	0	50.000	0	0
252	Reserve I&A	343.539	175.000	202.317	316.222	175.000	172.097
254	Weerstandsreserve uitvoeringskosten pilot BBSC	-187.468	0	0	-187.468	0	0
256	Reserve opvang 0-12 jarigen	0	0	0	0	0	0
257	Reserve Peuterspeelzaal 't Duikelaartje	5.253	0	5.247	6	0	0
258	Bestemmingsreserve uitvoeringskosten pilot BBSC	0	0	0	0	0	0
262	Reserve centrumontwikkeling Raamsdonksveer	0	0	0	0	0	0
263	Reserve centrum Raamsdonk	450.000	0	24.000	426.000	0	0
266	Reserve decentralisaties	623.516	0	100.000	523.516	0	0
267	Reserve doorontwikkeling organisatie	95.604	0	0	95.604	0	0
268	Reserve grondexploitatie	360.400	0	0	360.400	0	0
270	Reserve bomenfonds	59.117	5.000	0	64.117	5.000	0
271	Reserve afschrijving investering IHP	0	60.000		60.000	120.000	
268	Reserve klimaatmaatregelen	0	237.098	0	237.098	0	0
310	Reserve herstel vestingwallen	28.000	0	0	28.000	0	0
320	Reserve afschrijving inv. mij. nut in openbare ruimte	2.497.567	0	69.895	2.427.672	0	69.895
	Totaal reserves	12.489.930	2.038.471	4.435.649	10.092.752	939.507	477.805

Overzicht reserves en voorzieningen

Overzicht reserves

Res	RSV_Omschrijving	Saldo 1-1-2022	Storting 2022	Onttrek- king 2022	Saldo 1-1-2023	Storting 2023	Onttrek- king 2023
101	Vrije algemene reserve (VAR)	1.094.373	466.304	73.000	1.487.677	729.332	0
102	Algemene weerstandsreserve	3.851.921	0		3.851.921	0	0
105	Risicoreserve exploitatietekort sporthal Dongemond	48.000		0	48.000		0
110	Reserve saldo jaarrekening	0	0	0	0	0	0
220	Reserve afschrijving restauratie fort Lunet	227.513	0	17.395	210.118	0	17.395
221	Reserve afschrijving bouwkundige kosten Mafeking	147.648	0	6.176	141.472	0	6.176
224	Reserve monumenten	18.241	0	0	18.241	0	0
225	Reserve beeldende kunst	46.107	0	0	46.107	0	0
229	Reserve WVG	8.560	0	0	8.560	0	0
230	Stimuleringsfonds aanpassing eigen woning	50.000	0	0	50.000	0	0
235	Reserve bouw gemeentehuis 1994	602.915	0	50.242	552.673	0	50.242
241	Reserve parkeerplaatsen	0	0	0	0	0	0
247	Reserve dualisme raad	50.000	0	0	50.000	0	0
252	Reserve I&A	319.125	175.000	170.840	323.285	175.000	169.585
254	Weerstandsreserve uitvoeringskosten pilot BBSC	-187.468	0	0	-187.468	0	0
256	Reserve opvang 0-12 jarigen	0	0	0	0	0	0
257	Reserve Peuterspeelzaal 't Duikelaartje	6	0	0	6	0	0
258	Bestemmingsreserve uitvoeringskosten pilot BBSC	0	0	0	0	0	0
262	Reserve centrumontwikkeling Raamsdonksveer	0	0	0	0	0	0
263	Reserve centrum Raamsdonk	426.000	0	0	426.000	0	0
266	Reserve decentralisaties	523.516	0	0	523.516	0	0
267	Reserve doorontwikkeling organisatie	95.604	0	0	95.604	0	0
268	Reserve grondexploitatie	360.400	0	0	360.400	0	0
270	Reserve bomenfonds	69.117	5.000	0	74.117	5.000	0
271	Reserve afschrijving investering IHP	180.000	180.000	14.175	345.825	240.000	126.973
268	Reserve klimaatmaatregelen	237.098	0	0	237.098	0	0
310	Reserve herstel vestingwallen	28.000	0	0	28.000	0	0
320	Reserve afschrijving inv. mij. nut in openbare ruimte	2.357.777	0	69.895	2.287.882	0	69.895
	Totaal reserves	10.554.454	826.304	401.723	10.979.035	1.149.332	440.266

Overzicht reserves en voorzieningen

Overzicht reserves

Res	RSV_Omschrijving	Saldo 1-1-2024	Storting 2024	Onttrek- king 2024	Saldo 1-1-2025
101	Vrije algemene reserve (VAR)	2.217.009	1.024.756	0	3.241.765
102	Algemene weerstandsreserve	3.851.921	0	0	3.851.921
105	Risicoreserve exploitatietekort sporthal Dongemond	48.000		0	48.000
110	Reserve saldo jaarrekening	0	0	0	0
220	Reserve afschrijving restauratie fort Lunet	192.723	0	17.395	175.328
221	Reserve afschrijving bouwkundige kosten Mafeking	135.296	0	6.176	129.120
224	Reserve monumenten	18.241	0	0	18.241
225	Reserve beeldende kunst	46.107	0	0	46.107
229	Reserve WVG	8.560	0	0	8.560
230	Stimuleringsfonds aanpassing eigen woning	50.000	0	0	50.000
235	Reserve bouw gemeentehuis 1994	502.431	0	50.242	452.189
241	Reserve parkeerplaatsen	0	0	0	0
247	Reserve dualisme raad	50.000	0	0	50.000
252	Reserve I&A	328.700	175.000	62.117	441.583
254	Weerstandsreserve uitvoeringskosten pilot BBSC	-187.468	0	0	-187.468
256	Reserve opvang 0-12 jarigen	0	0	0	0
257	Reserve Peuterspeelzaal 't Duikelaartje	6	0	0	6
258	Bestemmingsreserve uitvoeringskosten pilot BBSC	0	0	0	0
262	Reserve centrumontwikkeling Raamsdonksveer	0	0	0	0
263	Reserve centrum Raamsdonk	426.000	0	0	426.000
266	Reserve decentralisaties	523.516	0	0	523.516
267	Reserve doorontwikkeling organisatie	95.604	0	0	95.604
268	Reserve grondexploitatie	360.400	0	0	360.400
270	Reserve bomenfonds	79.117	5.000	0	84.117
271	Reserve afschrijving investering IHP	458.852	300.000	225.596	533.256
268	Reserve klimaatmaatregelen	237.098	0	0	237.098
310	Reserve herstel vestingwallen	28.000	0	0	28.000
320	Reserve afschrijving inv. mij. nut in openbare ruimte	2.217.987	0	69.895	2.148.092
	Totaal reserves	11.688.101	1.504.756	431.421	12.761.436

Overzicht reserves en voorzieningen

Overzicht voorzieningen

VRZ	RSV_Omschrijving	Saldo 1-1-2020	Storting 2020	Onttrekking 2020	Saldo 1-1-2021	Storting 2021	Onttrekking 2021
501	Voorziening geprogrammeerd onderhoud wegen	838.393	445.000	1.115.993	167.400	837.000	837.600
501A	Voorziening achterstallig onderhoud wegen	0	838.393	400.000	438.393	0	390.000
508	Voorziening infrastructurele werken	278.595	100.000	122.841	255.754	100.000	126.150
509	Voorziening onderhoud gem. eigendommen	757.523	327.309	505.895	578.937	340.000	326.246
510	Voorziening personele verplichtingen	99.040	75.000	68.000	106.040	75.000	7.101
520	Voorziening pensioenverplichtingen wethouders	2.334.445	55.000	86.285	2.303.160	55.000	86.285
533	Voorziening baggeren	272.864	0	0	272.864	60.000	107.500
536	Voorziening spaarrekening Oome	1.087	0	0	1.087	0	0
537	Voorziening steunfonds v medische en zorgvoorz.	12.644	0	0	12.644	0	0
544	Voorziening riolering	4.151.528	258.171	0	4.409.699	-12.638	36.000
545	Voorziening afvalstoffenheffing	623.960		283.544	340.416	4.313	187.213
551	Voorziening dubieuze debiteuren alg dienst en bel.	76.268	0	0	76.268	0	0
552	Voorziening dubieuze debiteuren sociale zaken	541.190	0	0	541.190	0	0
554	Voorziening dubieuze debiteuren saneringskredieten	6.892	0	6.892	0	0	0
550	Voorziening nadelig saldo gereed product	985.000	0	0	985.000	0	985.000
	Totaal voorzieningen	10.979.429	2.098.873	2.589.450	10.488.852	1.458.675	3.089.095
	Totaal	23.469.359	4.137.344	7.025.099	20.581.604	2.398.182	3.566.900

Overzicht reserves en voorzieningen

Overzicht voorzieningen

VRZ	RSV_Omschrijving	Saldo 1-1-2022	Storting 2022	Onttrekking 2022	Saldo 1-1-2023	Storting 2023	Onttrekking 2023
501	Voorziening geprogrammeerd onderhoud wegen	166.800	1.040.000	1.040.000	166.800	1.040.000	1.040.000
501A	Voorziening achterstallig onderhoud wegen	48.393	0	0	48.393	0	0
508	Voorziening infrastructurele werken	229.604	100.000	129.834	199.770	100.000	129.361
509	Voorziening onderhoud gem. eigendommen	592.691	340.000	557.174	375.517	340.000	261.390
510	Voorziening personele verplichtingen	173.939	75.000		248.939	75.000	
520	Voorziening pensioenverplichtingen wethouders	2.271.875	55.000	86.285	2.240.590	55.000	86.285
533	Voorziening baggeren	225.364	60.000	0	285.364	120.000	60.834
536	Voorziening spaarrekening Oome	1.087	0	0	1.087	0	0
537	Voorziening steunfonds v medische en zorgvoorz.	12.644	0	0	12.644	0	0
544	Voorziening riolering	4.361.061	86.400	0	4.447.461	104.808	0
545	Voorziening afvalstoffenheffing	157.516	149.397	46.402	260.511	141.864	0
551	Voorziening dubieuze debiteuren alg dienst en bel.	76.268	0	0	76.268	0	0
552	Voorziening dubieuze debiteuren sociale zaken	541.190	0	0	541.190	0	0
554	Voorziening dubieuze debiteuren saneringskredieten	0	0	0	0	0	0
550	Voorziening nadelig saldo gereed product	0	0	0	0	0	0
	Totaal voorzieningen	8.858.432	1.905.797	1.859.695	8.904.534	1.976.672	1.577.870
	Totaal	19.412.886	2.732.101	2.261.418	19.883.569	3.126.004	2.018.136

Overzicht reserves en voorzieningen

Overzicht voorzieningen

VRZ	RSV_Omschrijving	Saldo 1-1-2024	Storting 2024	Onttrekking 2024	Saldo 1-1-2025
501	Voorziening geprogrammeerd onderhoud wegen	166.800	1.040.000	1.040.000	166.800
501A	Voorziening achterstallig onderhoud wegen	48.393	0	0	48.393
508	Voorziening infrastructurele werken	170.409	100.000	129.361	141.048
509	Voorziening onderhoud gem. eigendommen	454.127	340.000	784.935	9.192
510	Voorziening personele verplichtingen	323.939	75.000		398.939
520	Voorziening pensioenverplichtingen wethouders	2.209.305	55.000	86.285	2.178.020
533	Voorziening baggeren	344.530	120.000		464.530
536	Voorziening spaarrekening Oome	1.087	0	0	1.087
537	Voorziening steunfonds v medische en zorgvoorz.	12.644	0	0	12.644
544	Voorziening riolering	4.552.269	22.191	0	4.574.460
545	Voorziening afvalstoffenheffing	402.375	97.799	0	500.174
551	Voorziening dubieuze debiteuren alg dienst en bel.	76.268	0	0	76.268
552	Voorziening dubieuze debiteuren sociale zaken	541.190	0	0	541.190
554	Voorziening dubieuze debiteuren saneringskredieten	0	0	0	0
550	Voorziening nadelig saldo gereed product	0	0	0	0
	Totaal voorzieningen	9.303.336	1.849.990	2.040.581	9.112.745
		20.991.437	3.354.746	2.472.002	21.874.181

Toelichting op reserves

Eigen vermogen

Op basis van de nieuwe financiële verordening wordt er terughoudend omgegaan met het vormen van reserves en voorzieningen. Deze worden alleen ingesteld als ze leiden tot het beter realiseren van beleidsdoelen dan via een reguliere begrotingspost; instellen kan alleen door middel van een raadsbesluit.

Reserves zijn vermogensbestanddelen die als eigen vermogen zijn aan te merken en die vrij te besteden zijn. Reserves vallen uiteen in algemene reserves en bestemmingsreserves.

De reserves hebben verschillende functies. Waaronder een bufferfunctie voor het opvangen van onverwachte tegenvallers en risico's (weerstandscapaciteit). Een bestedingsfunctie voor het reserveren van middelen voor specifiek doel of activiteit. Een egalisatiefunctie voor het egaliseren van tarieven over meerdere jaren. Ook kunnen jaarlijks terugkerende en (sterk) fluctuerende lasten met een reserve daarbij worden verrekend. Daarnaast kennen de reserves een financierings- en dekkingsfunctie.

Vrije algemene reserve

Deze reserve is vrij aan te wenden.

Algemene weerstandsreserve

Algemeen weerstandsvermogen en buffer voor rekening tekorten. Op basis van de berekende weerstandscapaciteit uit de paragraaf weerstandsvermogen wordt een bedrag verrekend met de vrije algemene reserve. Voor de toelichting wordt verwezen naar deze paragraaf.

Weerstandsreserve exploitatietekort sporthal Dongemondcollege

Met raadsbesluit van 22 februari 2017 (BGW 17) is een risicoreserve "exploitatietekort sporthal Dongemond" ingesteld ten behoeve van mogelijke exploitatietekorten of mogelijke negatieve vermogenssaldi bij ontbinding van de stichting. De reserve wordt gevoed met € 12.000, te dekken uit het van SBG te ontvangen opstalrecht en € 12.000 uit de algemene weerstandsreserve.

Reserve pilot Bouwen binnen strakke contouren

De pilot "Bouwen binnen strakke contouren" leidt tot onderzoekskosten die later bij de realisatie van het project gedekt moeten worden uit de projectopbrengsten. De reserve heeft een egaliserend karakter. De kosten lopen vooruit op de te ontvangen opbrengsten.

Bestemmingsreserves

Op basis van de nieuwe financiële verordening wordt er terughoudend omgegaan met het vormen van reserves en voorzieningen. Deze worden alleen ingesteld als ze leiden tot het beter realiseren van beleidsdoelen dan via een reguliere

begrotingspost; instellen kan alleen door middel van een raadsbesluit.

Overige bestemmingsreserves

Reserve afschrijving Fort Lunet

De reserve wordt gebruikt voor het dekken van de afschrijvingslasten van de restauratiekosten Fort Lunet na aftrek van de subsidie.

Reserve afschrijving Fort Lunet/ Mafeking

De reserve wordt gebruikt voor het dekken van de afschrijvingslasten van de restauratiekosten Fort Lunet/ Mafeking. Investing is nog niet afgerond.

Reserve Monumenten

Deze reserve wordt ingezet voor het dekken van kosten in het kader van restauratiesubsidies en overige kosten voor monumenten en cultureel erfgoed. (rbs 30-6-2016).

Reserve beeldende kunst

Aankopen, opdrachten of andere activiteiten in het kader van de beeldende kunst.

Reserve WVG

Het aanpassen van openbare gebouwen ten behoeve van de doelgroep gehandicapten.

Stimuleringsfonds aanpassing eigen woning

Met raadsbesluit van 10 november 2016 tot het vaststellen van de begroting 2017 BGW 9/2017) is tot de vorming van dit fonds besloten met als doel eigenaar-bewoners te stimuleren vroegtijdig woningaanpassingen te doen om langer zelfstandig te blijven wonen. De voeding geschiedt eenmalig uit de reserve WVG voor een bedrag van € 50.000.

Reserve bouw gemeentehuis 1994

Het egaliseren van de kapitaallasten van het gemeentehuis. Deze onttrekking is structureel.

Reserve parkeerplaatsen

Dekking van de kosten van de door de gemeente aan te leggen parkeerplaatsen.

Reserve dualisme raad

Beschikbaar stellen van een budget ad € 40.000 (incl. BTW) aan de gemeenteraad voor het houden van hoorzittingen, onderzoek etc..

Reserve Informatievoorziening en automatisering

De reserve dient ter egalisatie van de lasten Informatievoorziening en Automatisering. De storting en de onttrekking zijn beide structureel.

Reserve Jongerenwerk

Realisatie van de pilot "jongerencentrum". Geen mutaties.

Reserve Centrum Raamsdonk

Met de actualisaties van de grondexploitaties, rbs 12-12-2019, is besloten deze reserve in te stellen ten behoeve van ontwikkelingen die bijdragen aan de leefbaarheid van het centrum van het dorp Raamsdonk. De reserve wordt gevoed door een tussentijdse winstneming uit de exploitatie Wim Boonstraat.

Reserve containermanagement

Dekking afschrijvingslasten investering Container Management (nieuwe afvalcontainers).

Egalisatiereserve decentralisaties

Met het vaststellen van de jaarrekening 2013 is besloten om deze reserve te vormen met als doel een financiële buffer aan te leggen om de vertaling van transitie naar transformatie (vertaling naar lokaal beleid) op een zorgvuldige manier vorm te geven.

Egalisatiereserve doorontwikkeling organisatie

Met het vaststellen van de jaarrekening 2013 is besloten om deze reserve te vormen t.b.v. flankerende maatregelen rond de reorganisatie en zodoende de doorontwikkeling een impuls te geven.

Reserve grondexploitatie

Het beschikken over een afzonderlijke buffer om onvoorziene risico's (m.n. die samenhangen met conjuncturele ontwikkelingen) met betrekking tot de grondexploitatie op te vangen.

Reserve bomenfonds

Met raadsbesluit van 30 maart 2017/nr. 8 is het "Bomenbeleidsplan Niet kappen maar koesteren" vastgesteld en een bomenvoorziening ingesteld. De besteding van de middelen uit de bomenvoorziening komen ten goede aan de kwaliteit en de verduurzaming van zowel het gemeentelijke als particuliere bomenbestand van de gemeente. De voeding geschiedt structureel met € 5.000 ten laste van de exploitatie.

Reserve herstel vestingwallen

Met het vaststellen van de begroting 2017 is een reserve ingesteld voor het herstel van de vestingwallen. Stapsgewijs wordt gespaard voor de herstelwerkzaamheden. Dit herstel levert een positieve bijdrage aan de uitstraling van de historische kern van Geertruidenberg.

Met de vaststelling van de begroting 2020, rbs 7-11-2019, is besloten € 300.000 uit deze reserve over te hevelen naar de vrije algemene reserve.

Reserve afschrijving investeringen maatschappelijk nut

Deze reserve is ingesteld om te voldoen aan de regels van het (nieuwe) BBV en onze financiële verordening waarbij is bepaald dat ook op investeringen met maatschappelijk nut moet worden afgeschreven. De reserve is gevoed door overheveling vanuit

een aantal reserves die dienden als eenmalige dekking van de investering. De reserve wordt nu belast voor de structurele afschrijvingen nadat de investering is afgerond. De looptijd bedraagt 40 jaar (2057).

Reserve Saldo Jaarrekening

Hier vindt de technische verwerking plaats van batige saldi van de jaarrekeningen van de gemeente.

Toelichting op voorzieningen

Op basis van de nieuwe financiële verordening wordt er terughoudend omgegaan met het vormen van reserves en voorzieningen. Deze worden alleen ingesteld als ze leiden tot het beter realiseren van beleidsdoelen dan via een reguliere begrotingspost; instellen kan alleen door middel van een raadsbesluit.

Bij voorzieningen gaat het om (on)zekere verplichtingen die tot schulden en/of lasten kunnen leiden en ter egalisatie van kosten. Voorzieningen worden gerekend tot het vreemd vermogen en er kan alleen over beschikt worden voor het doel waarvoor de voorziening is ingesteld.

In het BBV is bepaald wanneer voorzieningen worden gevormd:

1. Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs in te schatten (bv. garantieverplichtingen);
2. Op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten (bv. schadeclaims van derden en risico's die samenhangen met de bedrijfsvoering, zoals reorganisaties);
3. Kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren (bv. kosten voor groot onderhoud);
4. Bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven;
5. Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden.

De voorziening "Nadelig saldo Dongeburgh" wordt in de balans opgenomen als correctie op de voorraden "onderhanden projecten". Deze voorziening heeft tot doel het verlies dat binnen het project Dongeburgh wordt gelden af te dekken.

De voorzieningen "dubieuze debiteuren algemeen" en "dubieuze debiteuren soza" worden in de balans en toelichting in mindering gebracht op de desbetreffende debiteuren/vorderingen.

Voorziening wachtgeld voormalige werknemers

Met het vaststellen van de Kadernota 2012 is besloten een voorziening voor de wachtgeld van voormalige werknemers in te stellen.

Toelichting op reserves

Mutaties voorziening pensioenverplichtingen (gewezen) wethouders

Dekking pensioenlasten wethouders.

Bij de bepaling van de hoogte van de voorziening is door de actuaris (RAET) voor de huidige en toekomstige pensioenontvangers gerekend met een rekenrente van 1,648%.

Mutaties voorziening wachtgeldverplichtingen (gewezen) wethouders

Deze voorziening dient ter dekking van de wachtgeldverplichtingen wethouders.

Toelichting

Met de vaststelling van de begroting 2020, rbs 7-11-2019, is besloten deze voorziening vrij te laten vallen en het saldo toe te voegen aan de vrije algemene reserve.

Voorziening geprogrammeerd onderhoud wegen

Deze voorziening dient ter dekking van de lasten van het geprogrammeerd onderhoud van wegen.

Voorziening Infrastructurele werken

Deze voorziening dient ter dekking van de lasten van het groot onderhoud aan kunstwerken en ligplaatsen.

Voorziening Onderhoud gemeente-eigendommen

Dekken lasten groot onderhoud gemeentelijke eigendommen.

Voorziening Baggeren

Deze voorziening dient ter dekking van de lasten van het baggeren van de waterlopen en vijverpartijen, jachthavens en de rivier De Donge.

Voorziening riolering

Egalisatie van exploitatieoverschotten en exploitatietekorten.

Voorziening afvalstoffenheffing

Egalisatie van exploitatieoverschotten en exploitatietekorten.

Voorziening spaarrekening Oome

Inzetten rente ten behoeve van plaatselijke jeugdverenigingen die in behoeftige omstandigheden verkeren.

Voorziening steunfonds medische en zorgvoorziening

Aanwenden ten behoeve van inwoners van de gemeente Geertruidenberg die op geen enkele wijze vergoeding kunnen krijgen voor bepaalde medische voorzieningen dan wel zorgvoorzieningen.

Incidentele baten en lasten

Presentatie van het structureel begrotingssaldo		2021	2022	2023	2024
Saldo baten en lasten		-462	-425	-709	-1.073
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves		422	258	580	949
Begrotingssaldo na bestemming		-40	-167	-129	-124
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)		-524	13	27	27
Structureel begrotingssaldo		-564	-154	-102	-97

(bedragen x € 1.000)

Positief is nadeel, negatief is voordeel

Nr.	Omschrijving	2021		2022		2023		2024	
		taakveld	reserve	taakveld	reserve	taakveld	reserve	taakveld	reserve
1	Kantoor en bureaunkosten	15.000							
2	Salarissen knelpuntennota 2021	217.750		8.000					
3	VAR20 - Verkeer (knelpuntennota 2020)	73.000	-73.000	73.000	-73.000				
4	HRM Incidenteel budget	40.000							
5	Archief: Overige leveringen en diensten	10.000							
6	VAR18 - Precariorechten	-600.000	600.000						
7	Onderuitputting rente alg. inv.	-36.014		-29.243		-27.350		-27.350	
8	Brede aanpak dak en thuislozen (stelpost)	32.051							
Totaal taakveld 0 Bestuur en ondersteuning		-248.213	527.000	51.757	-73.000	-27.350	0	-27.350	0
9	Kosten instandhouding	4.000							
Totaal taakveld 1 Veiligheid		4.000	0	0	0	0	0	0	0
10	Aanschaf tractiemiddelen.	9.000							
11	VAR-19 Ontwikkelingen Hoopolder	58.000	-58.000						
12	Aanpak Blackspots (kadernota wens)	10.000							
13	Gemeentebreed parkeeronderzoek			7.500					
Totaal taakveld 2 Verkeer, vervoer en waterstaat		77.000	-58.000	7.500	0	0	0	0	0
14	Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen	5.000							
Totaal taakveld 3 Economie		5.000	0	0	0	0	0	0	0
15	Bijdrage conciërge	34.000							
16	Huur noodlokalen De Wilsdonck	20.000							
17	Subsidies	24.000							
Totaal taakveld 4 Onderwijs		78.000	0	0	0	0	0	0	0
18	Onderhoud en beheer	18.150							
19	Herdenking St. Elisabethsvloed	5.000							
Totaal taakveld 5 Sport, cultuur en recreatie		23.150	0	0	0	0	0	0	0
20	VAR19 - inrichting fysieke plekken voor jongeren	5.000	-5.000						
21	Verhoging taalniveau inburgeraars	25.000							
22	Uitvoering kindregeling	33.000							
23	Project Individuele trajectbegeel. Drugsgebr.	27.775							
Totaal taakveld 6 Sociaal domein		90.775	-5.000	0	0	0	0	0	0
24	Overige leveringen en diensten	30.000							
Totaal taakveld 8 VHROSV		30.000	0	0	0	0	0	0	0
Totaal generaal		59.712	464.000	59.257	-73.000	-27.350	0	-27.350	0
	Totaal lasten	1.259.712		59.257		-27.350		-27.350	
	Totaal baten	-736.000		-73.000		0		0	
		523.712		-13.743		-27.350		-27.350	

Korte toelichting op de incidentele baten en lasten

- 1 Betreft incidenteel hogere uitgaven voor de verkiezingen van de Tweede kamer in 2021.
- 2 Bij de vaststelling van de knelpuntennota 2021 zijn extra incidentele uitgaven begroot voor personele lasten in 2021 en 2022.
- 3 Betreft extra kosten als gevolg van de knelpuntennota 2020 waarvoor ter dekking de Vrije algemene reserve wordt ingezet.
- 4 Betreft incidenteel budget t.b.v. aanschaf en implementatie van een nieuw personeelsregistratiesysteem.
- 5 Betreft een éénmalige verhoging van de kosten voor archief zoals opgenomen in de kadernota 2021.
- 6 De inning van precariorechten voor kabels en leidingen wordt als incidenteel aangemerkt evenals de storting in de Vrije algemene reserve.
- 7 Betreft onderuitputting kapitaallasten; verschil tussen de volledige kapitaallasten in het jaar van investering en het afschrijvingsbeleid.
- 8 Voor een brede aanpak van dak- en thuislozen is een stelpost opgenomen gelijk aan het bedrag dat daarvoor in de algemene uitkering is toegevoegd.
- 9 Voor het tijdelijk beheer van Hermenzeil is incidenteel extra budget nodig.
- 10 Gelet op het bedrag wordt de aankoop van tractiemiddelen voor gladheidsbestrijding als eenmalig aangemerkt.
- 11 Betreft incidenteel budget uit 2019 wat ingezet wordt ontwikkelingen Hooijpolder.
- 12 Voor de aanpak van blackspots is met de kadernota de wens tot onderzoek uitgesproken.
- 13 Voor een gemeentebreed parkeeronderzoek wordt incidenteel budget ingezet.
- 14 Ten behoeve van het Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen is een incidenteel budget beschikbaar gesteld (laatste jaar).
- 15 Voor een bijdrage van conciërges wordt eenmalig budget ingezet (laatste jaar).
- 16 Ter overbrugging tot de nieuwbouw is t.b.v. de huur voor noodlokalen De Wilsdonck extra budget wordt ingezet.
- 17 Eenmalig extra subsidie voor de schoolbegeleiding.
- 18 Voor het onderhoud en beheer van sportaccommodaties voor voetbal is eenmalig extra budget noodzakelijk.
- 19 Voor de herdenking St. Elisabethsvloed wordt eenmalig budget beschikbaar gesteld.
- 20 Ten behoeve van de inrichting van fysieke plekken voor jongeren wordt een bedrag aan de Vrije algemene reserve onttrokken.
- 21 Voor de verhoging van het taalniveau van inburgeraars wordt extra budget ingezet.
- 22 Ten behoeve van de uitvoering kindregeling wordt een app aangeschaft.
- 23 Voor het project Individuele trajectbegeleiding van drugsgebruikers (PITD - Kadernota) wordt eenmalig budget beschikbaar gesteld.
- 24 Betreft de incidentele uitgaven t.b.v. het invoeren van de omgevingsvergunning.

Balans 2020-2024

(in € 1.000)

ACTIVA	31-12-19	31-12-20	31-12-21	31-12-22	31-12-23	31-12-24
VASTE ACTIVA						
IMMATERIËLE VASTE ACTIVA	224					
Kosten onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	224					
MATERIËLE VASTE ACTIVA	43.707	55.978	56.308	57.865	65.736	64.878
Investerings met een economisch nut	32.523	55.978	54.157	51.600	53.078	50.780
Onderuitputting a.g.v. aangepaste planning						
Investerings in de openbare ruimte maatschappelijk nut	8.489					
Investerings economisch nut, met heffing	2.695					
Investeringsprogramma ¹			2.151	6.357	12.867	14.498
Afschrijvingen op IP				-92	-209	-400
FINANCIËLE VASTE ACTIVA	2.589	2.693	2.693	2.693	2.693	2.693
Kapitaalverstrekkingen						
- deelnemingen	401	401	401	401	401	401
- gemeenschappelijke regelingen						
- overige verbonden partijen						
Leningen						
- openbare lichamen o.b.v. de wet Fido						
- woningbouwcorporaties	0	0	0	0	0	0
- deelnemingen						
- overige verbonden partijen						
Overige langlopende leningen	2.176	2.280	2.280	2.280	2.280	2.280
Uitzettingen in Rijks schatkist >1 jaar						
Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuldpapier > 1 jaar						
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd > 1 jaar	12	12	12	12	12	12
Bijdrage aan activa in eigendom van derden						
Totaal vaste activa	46.524	58.671	59.001	60.558	68.429	67.571
VLOTTENDE ACTIVA						
VOORRADEN	979	2.235	-259	-259	-259	-259
Grond- en hulpstoffen						
- niet in exploitatie genomen bouwgronden						
- overige grond- en hulpstoffen						
Onderhanden werk, w.o bouwgronden in exploitatie	-531	-259	-259	-259	-259	-259
Gereed product en handelsgoederen	1.510	2.494	0	0	0	0
Vooruitbetalingen						
UITZETTINGEN MET EEN RENTETYPISCHE LOOPTIJD						
KORTER DAN ÉÉN JAAR	3.242					
Vorderingen op openbare lichamen	97					
Verstreckte kasgeldleningen						
Uitzettingen in Rijks schatkist						
Rekening courant met het Rijk						
Rekening courantverhoudingen met niet financiële instellingen						
Overige vorderingen	3.145					
Overige uitzettingen						
LIQUIDE MIDDELEN	12					
Kassaldi	2					
Banksaldi	10					
Verwacht financieringsoverschot						
OVERLOPENDE ACTIVA	7.445					
Van Eur. en Ned. overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen						
Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen	7.445					
Totaal vlottende activa	11.678	2.235	-259	-259	-259	-259
TOTAAL ACTIVA	58.198	60.906	58.742	60.299	68.170	67.312

1. Betreft gecumuleerde bedragen conform investeringsplan, verminderd met geprognosticeerde afschrijvingen.

Balans 2020-2024

PASSIVA	31-12-19	31-12-20	31-12-21	31-12-22	31-12-23	31-12-24
VASTE PASSIVA						
EIGEN VERMOGEN	12.490	10.092	10.554	10.979	11.688	12.761
Algemene reserves	3.842	617	1.094	1.487	2.217	3.242
• vrije algemene reserve	3.842	617	1.094	1.487	2.217	3.242
Weerstandsreserve	3.002	3.851	3.851	3.851	3.851	3.851
• algemene weerstandsreserve	3.002					
• weerstandsreserve algemene uitkering						
• reserve uitvoeringskosten pilot BBSC ³						
• Risicoreserve exploitatietekort sporthal						
Bestemmingsreserves	5.767	5.624	5.609	5.641	5.620	5.668
• algemene reserve grondexploitatie						
• decentralisaties						
• reserve uitvoeringskosten pilot BBSC ³						
• bodemsanering						
• overige bestemmingsreserves	5.767					
Rekeningresultaat	-121					
VOORZIENINGEN	9.369	10.488	8.858	8.904	9.303	9.112
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	2.433	9.864	8.234	8.280	8.679	8.488
Onderhoudsegalisatievoorzieningen	2.147					
Door derden beklemde middelen met een specifieke aanwendingsrichting	4.789					
Voorzieningen debiteuren /voorraden		624	624	624	624	624
VASTE SCHULDEN MET EEN RENTETYPISCHE	24.038	25.038	21.842	18.676	16.103	14.854
LOOPTIJD VAN ÉÉN JAAR OF LANGER						
Obligatieleningen						
Onderhandse leningen						
- binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen						
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	24.028	25.038	21.842	18.676	16.103	14.854
- binnenlandse bedrijven						
- openbare lichamen o.b.v. de wet Fido						
- overige binnenlandse sectoren						
- buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren						
Door derden belegde gelden						
Waarborgsommen	10					
Overige leningen met een rentetypische looptijd van >1 jaar						
Totaal vaste passiva	45.897	45.618	41.254	38.559	37.094	36.727
VLOTTENDE PASSIVA						
NETTO VLOTTENDE SCHULDEN MET EEN RENTETYPISCHE	6.851	4.200	4.200	4.200	4.200	4.200
LOOPTIJD KORTER DAN ÉÉN JAAR ²						
Kasgeldleningen						
Banksaldi	2.856	4.200	4.200	4.200	4.200	4.200
Overige schulden	3.995					
OVERLOPENDE PASSIVA ²	5.450	0	0	0	0	0
Verplichtingen/ nog te betalen bedragen	4.739					
Van Eur. en Ned. overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen	226					
Overige vooruit ontvangen bedragen	485					
FINANCIERINGSTEKORT	0	11.088	13.288	17.540	26.876	26.385
Verwacht financieringstekort met lang geld		11.088	13.288	17.540	26.876	26.385
Totaal vlottende passiva	12.301	15.288	17.488	21.740	31.076	30.585
TOTAAL PASSIVA	58.198	60.906	58.742	60.299	68.170	67.312
Solvabiliteitspercentage	21,46%	16,57%	17,97%	18,21%	17,15%	18,96%

2. In de kolom "31-dec-19 werkelijk" zijn de balansgegevens uit het jaarverslag 2019 opgenomen.

3. De reserve pilot BBSC is opgenomen onder de bestemmingsreserve.

